

Sola scriptura

Dievs saka: Es jums došu jaunu sirdi un jaunu garu!

/Eceh. 36:26/

Es izmetīšu tīklus Tavā vārdā. /Lk. 5:5/

Jūs esat saņēmuši apgraizīšanu Kristū (Kol. 2:11)

**Uzmanības
centrā:**

- Jūs esat saņēmuši apgraizīšanu Kristū (Kol. 2:11)
- Konspekti... Liturģika I (3.lpp.)
- VD – kā Israēls no vienas ģimenes kļuvis par tautu un pazudušās ebreju ciltis (17.lpp.)

Šajā numurā:

Liecība par lauku ļaudīm	12
Liturģika II	15
Ēbreju valodas pamati	28
Ēbreju val. uzdevumi	30
Ēbreju val. uzdevumu atbildes	32

Kādi dīvaini, neizprotami vārdi. Kāds gan kristiešiem sakars ar apgraizīšanu? Un kāpēc to pieminēt saistībā ar Baznīcas gadu?

Tomēr ik gadu Kristīgā baznīca svin mūsu Kunga Kristus apgraizīšanu. Neesat dzirdējuši par šādu svētku dienu? – Tā ir 1. janvārī, kad pēc Vecā gada aizvadīšanas un Jaunā sagaidīšanas nav nemaz tik viegli piecelties un atnākt uz dievkalpojumu. Pie tam ne vienmēr mūsu, luterāņu, baznīcās par Kristus apgraizīšanu tiek sprediķots. Arī Baznīcas gadagrāmatā šai dienai dots it kā pieklājīgāks nosaukums – *Jēzus vārda došanas diena*.

Uzcītīgais vēsturnieks Lūka par šo notikumu pavēsta īsi: „Kad astoņas dienas bija pagājušas un bērns bija jāapgraiza, tad Viņa vārdu nosauca: Jēzus, kā to eņģelis bija teicis, pirms Viņš bija iedzimis mātes miesās” (Lk. 2:21). Tātad vārda došana Jēzum, tāpat kā ikvienam ebreju zēnam, bija saistīta ar apgraizīšanu. Tā nebija tikai sena tradīcija, bet gan ārkārtīgi nopietna Dieva pavēle. Apgraizīšana jau kopš Ābrahāma laikiem bija apliecinājums jeb piederības zīme Dieva tautai. Dievs Savus solījumus nelauž un neaizmirst, bet kā ir ar mums, cilvēkiem? – Visādi gadās jau vienas paaudzes laikā, kur nu vēl, ja līdz apsolījumu galīgajam piepildījumam jāgaida tūkstošiem gadu. Tāpēc Dievs Ābrahāmam saka: „Bet tā ir Mana derība starp Mani un tevi, un taviem pēcnācējiem pēc tevis, ka jātop apgraizītam ikvienam vīram. [...] Astoņu dienu vecumā ikviens no vīriešu kārtas jūsu vidū lai top apgraizīts uz cilšu ciltīm; [...] lai Mana derība pie jūsu miesām ir

mūžīga derība. Bet neapgraizītais no vīriešu kārtas, kam miesas priekšāda nav apgraizīta, tā dzīvība ir izdzēsta no viņa tautas, Manu derību tas ir laužis”. (1. Moz. 17:10-14) Tik uzskatāmi un vienkārši – kurš nav apgraizīts, tas nepieder pie Dieva tautas.

Senajā (17. gs.) Ziemassvētku dziesmā „Pie Tava šūpļa stāvu es” mēs dziedam: „Jau silītē ciest iesāki”. Vai tas būtu teikts tikai par mazā Jēzus neērto guļas vietu silē uz salmiem? Principā jau tāda silīte, ja vien nav par īsu vai šauru, nebūs daudz neērtāka par gultni vai šūpulīti. Tad kur te īpašas ciešanas? Bet ja ņemam vērā apgraizīšanu, varam uz šo dziesmas rindiņu paraudzīties arī savādāk.

Ilustrācijai ieskatīsimies 1. Mozus grāmatā 34. nodaļā. Te mēs varam lasīt par smagiem notikumiem un pārbaudījumiem patriarha Jēkaba dzīvē. Jēkabs, tāpat kā viņa tēvs Īzaks un vectēvs Ābrahāms, centās dzīvot mierā un satiecībā ar Kānaānas zemes iedzīvotājiem. Un tieši no šīs puses Jēkabs saņem negaidītu triecienu. Kad vietējā valdnieka izlutinātais dēliņš ierauga Jēkaba meitu Dīnu, viņš nekavējās to iegūt ar spēku, jeb vienkārši sakot – izvaro. Kaut arī viņa šajā Rakstu vietā tiek saukta *jaldā*, kas ebreju valodā nozīmē mazu meiteni, vēl bērnu, puisis, cik noprotams, tur viņu pie sevis ieslēgtu mājā un būtu pat gatavs precēt. Puiša tēvs ne vien neko neiebilst, bet pat dodas pie meitenes ģimenes nokārtot lietas „juridisko pusi” – vienoties par laulībām. Šāda attieksme un rīcība sanikno Jēkaba dēlus, Dīnas brāļus. Atklāti gan viņi neko neizrāda, jo vietējo pārspēks ir liels.

Un kur gan viņi lai liktos – ienācēji un svešinieki būdami? Tomēr nodarījumam seko ātra un nežēlīga atmaksa. Vecākie brāļi, kuriem arī ir lemšanas tiesības par māsas precībām, uzstāda savus noteikumus – visiem pilsētas vīriem jātiek apgraizītiem. „Tad,” viņi saka, „mēs būtu ar jums viena tauta”.

Un notika, trešajā dienā, kad tiem bija sāpes, Simeons un Levijs, abi Jēkaba dēli, Dīnas brāļi, paņēma katrs pa zobenam, netraucēti ienāca pilsētā un apkāva visus vīrus. Un tie nokāva ar zobena asmeni Hamoru un viņa dēlu Šehemu un paņēma no Šehema nama Dīnu un izveda to ārā. Un Jēkaba dēli gāja pie pārmāktiem un aplaupīja pilsētu, kurā viņu māsa bija tikusi apsmieta. Un Jēkabs sacīja Simeonam un Levijam: „Jūs grūžat mani postā, padarīdami mani ienīstu šīs zemes iedzīvotāju kānaāniešu un ferisiešu starpā. Cik liels ir mūsu skaits? Ja tie sapulcējas pret mani, tie mani var sasist. Un es un mans nams tiksim iznīcināti.” Bet tie sacīja: „Vai viņš drīkstēja apieties ar mūsu māsu kā ar netikli?” (1. Moz. 34:25-31)

1. att.: Jēzus apgraizīšana

Šis piemērs rāda, ka sāpes pēc apgraizīšanas ir tik lielas, ka veselās pilsētas vīri nespēj apvienoties un aizstāvēties pret pāris uzbrucējiem.

Un nav nekāda pamata uzskatīt, ka mazam bērnam sāp mazāk nekā pieaugušam.

Tā nu Kristus sāk ciest un lej savas asinis jau dažas dienas pēc piedzimšanas. Arī tas notiek mūsu pestīšanas dēļ. Pestītājam bija jānāk no Ābrahāma pēcnācējiem un Viņš šo piederību Dieva tautai apliecina arī ar Savu miesu.

Vai tādā gadījumā arī mums, kristiešiem, nevajadzētu tikt apgraizītiem? Apustulis Pāvils pret to kategoriski iebilst. Par Ābrahāmu Pāvils saka: „Apgraizīšanas zīmi viņš saņēma kā zīmogu ticības taisnībai” (Rom 4:11). Bet par tiem, kas kristiešus mudināja uz apgraizīšanos, apustulis nikni izsaucas: „Kaut jel tie sagraizītos, kas jūs musina!” (Gal 5:12). Jo mēs esam taisnoti ticībā uz Kristus nopelni. Visas Bauslības prasības, arī šo – par apgraizīšanu, Kristus ir izpildījis.

Tā nu mūsu Kunga Kristus apgraizīšanas diena ir vēl viens brīnišķīgs Evaņģēlija pasludinājums. Kristībā mēs kļūstam par Kristus nāves un augšāmcelšanās līdzdalībniekiem (Rom. 6:3-5). Savukārt Kristum piederēdami un Viņā būdami mēs ticībā esam „saņēmuši apgraizīšanu” (Kol. 2:11) jeb Dieva tautas piederības zīmi.

Atsauce:

Čakare, L. (2008.gada februāris). „Jūs esat saņēmuši apgraizīšanu Kristū”, *Biķeru draudzes avīze* Nr. 1 (26).

Laila Čakare,
Mg. theol.,
LA pasniedzēja

“Bet tā ir Mana derība starp Mani un tevi, un taviem pēcnācējiem pēc tevis, ka jātop apgraizītam ikvienam vīram. [...] Astoņu dienu vecumā ikviens no vīriešu kārtas jūsu vidū lai top apgraizīts uz cilšu ciltīm; [...] lai Mana derība pie jūsu miesām ir mūžīga derība. Bet neapgraizītais no vīriešu kārtas, kam miesas priekšāda nav apgraizīta, tā dzīvība ir izdzēsta no viņa tautas, Manu derību tas ir laužis”.
(1. Moz. 17:10-14)”

Konspekti...

Liturģika I

"Rituāls kā spēle:

- spēles vadītājs:

Dievs;

- mērķis: iepazīt

vienam otru un spēles

vadītāju;

- dalībnieki: draudzes

locekļi;

- noteikumi: vienkārši

un iegaumējami;

- uzdevumi: attīstīt

attiecības;

- uzvarētāji: visi, kas

ievēro noteikumus."

1. lekcija – levads liturģikā:

Liturģika ir:

- mācība par dievkalpojumu, kas pēti Baznīcas kopīgo kalpošanu, bet neapskata katra cilvēka individuālo lūgšanu dzīvi;
- praktiskās teoloģijas daļa.

Liturģikas uzdevumi:

- vēsturiskais -> dievkalpošanas pamati, izveidošanās un attīstība;
- sistematiskais -> analizē dievkalpojuma formas teoloģiskā kontekstā;
- praktiskais -> sniedz vadlīnijas dievkalpojuma praktizēšanā.

Liturģikas jēdziens:

Gr. "leitōs" + "ergon" = veikums sabiedrības labā

- antīkajā sabiedrībā liturģija bija ziedojums tautai, valstij;

- Sv. Rakstos -> kultiska kalpošana Tempļi vai Kristum.

- kristīgā nozīme:

- a) liturģijas veicējs ir pats Kristus;
- b) laiks un vieta ir tur, kur sapulcējas, un tad, kad sapulcējas, ticīgie;
- c) mērķis -> kopt kopību ar Dievu saskaņā ar Viņa apsolījumu.

Baznīcas izpausmes veidi:

- liturģija;
- diakonija;
- martīrija

Liturģija sakņojas Evaņģēlija vēstījumā aprakstītajos notikumos.

Dievkalpojumā mēs svinām pašu Evaņģēliju.

2. lekcija – Kults un rituāls:

Reliģiskais kults:

- reliģijas publiskā izpausme
- saistīts ar kultūru.

Kults:

- uztur kontaktu ar augstāko varu;
- dievības palīdzība tiek izsaukta saskaņā ar tās apsolījumu;
- kopjot attiecības ar augstāku varu, cilvēks nodrošina savu izdzīvošanu;

Kults, latīniski "colere", nozīmē "kopt zemi, lai tā nestu augļus"

Darbības:

- godināšana;
- lūgšana;
- upurēšana.

Dievības "Epifānija" – atklāšanās notiek caur:

Epifānijas starpniekiem:

- priesteri;
- pravieši;
- svēti priekšmeti;
- svēti raksti.

Laiks un vieta:

- Dieva vēsturiskās atklāsmes piemiņa;
- Dieva aktuālās klātbūtnes apsolījums.

Sabiedriskais raksturs:

- mērķa sasniegšanai nepieciešama kopība, kas izpaužas saskaņotos rituālos;
- reliģiskā kulta praktizēšana ārpus sava konteksta (var kļūt bīstama cilvēka eksistencei).

Reliģiskais kults VS. Maģiskais kults:

Reliģiskais kults - dievība dod no sevis pēc savas gribas;

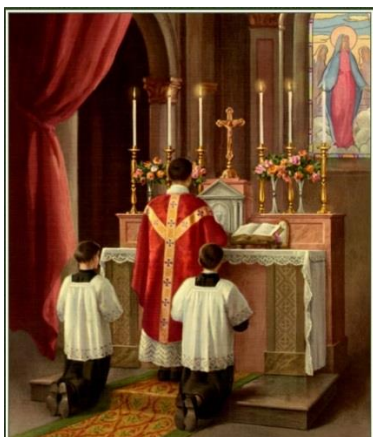
Maģiskais kults - veicējs pavēl dievībai darboties.

Rituāls ir kulta valoda; veids, kādā tiek pratizēta reliģija:

- krusts, simboli;
- iesaista visu cilvēku:
 - a) verbāli -> dziesmas, lūgšanas, Sv. Rakstu lasījumi, uzrunas
 - b) neverbāli -> acīm: telpa, tērpi, svētbildes; ausīm: mūzika; oža: vīraks; garša: mielasts; tauste: miera sveiciens; rituālās darbības: ceļos mešanās, roku uzlikšana, procesijas

Rīts ir rituālu kopums:

- Romas rīts;
- Austrumbaznīcas, ortodoksālais rīts;
- Reformēto kristiešu rīts.

2. att.: Rituāls

3. lekcija – Ieskats Israēla kalpošanā:

Sākotnējais dievkalpošanas iemesls ir Dieva tuvuma zaudēšana pēc grēkā krišanas, kas izraisīja nepaklausību -> nespēju būt Dieva tuvumā, kā dēļ bija nepieciešama Derība:

- Ābrahāma apsolījums,
- Derība ar Mozu.

Israēla tautai bija pilnīga skaidrība starp svēto un profāno (laicīgo):

- svētuma avots;
- svētītas vietas;
- svēti priekšmeti;
- svēti laiki;

3. att.: Saiešanas telts uzbūve

- šķīstība -> Ps. 15, Berahā lūgšana: "Kungs, kas mājās Tavā mājoklī un dzīvos Tavā svētajā kalnā? Kas staigā nenoziedzībā un dara taisnību, un patiesību glabā savā sirdī; kas citu neaprunā ar savu mēli, savam tuvākam ļauna nedara un nelaupa viņam viņa godu; kas neieredz ļaundari, bet tur cienā tos, kas bīstas To Kungu; kas negroza zvērestu, ja tas viņam par nastu; kas neņem netaisnus augļus par aizdoto naudu vai dāvanas, lai kaitētu nevainīgajam. Kas tā turēsies, tas pastāvēs mūžīgi!" (Ps. 15)

Zīņas par jūdu dievkalpošanu ir saglabājušās:

- avotos no trimdas laika, ir nepilni rituālu apraksti:

a) 1. Moz. 12:8 – "Un no turienes viņš devās kalnos, austrumos no Bēteles, un nostiprināja savas teltis, tā ka Bētele bija rietumos un Aja austrumos; un viņš uzcēla tur altāri Tam Kungam un piesauca Tā Kunga Vārdu."

b) 3. Moz. 1.-7. nodaļai;

c) 3. Moz. 8.-9. nodaļai;

d) 2. Moz. 24:1-6 – "Un Tas Kungs sacīja uz Mozu: "Uzkāp pie Tā Kunga, tu un Ārons, Nadabs un Abijs, un septiņdesmit no Israēla vecajiem, un pielūdziet iztālēm. Un Mozus lai viens pats nāk pie Tā Kunga, bet viņi lai nenāk tuvu klāt; un arī tauta lai nekāpj augšā līdz ar viņu." Tad Mozus nogāja un izstāstīja tautai visus Tā Kunga vārdus un visus noteikumus; un visa tauta vienā balsī atbildēja un sacīja: "Visus šos vārdus, ko Tas Kungs ir runājis, mēs izpildīsim." Un Mozus uzrakstīja visus Tā Kunga vārdus, un viņš cēlās agri no rīta un uzcēla altāri

Liturgika I - turpinājums

- priesteri
- levīti

Upuri:

- asins upuris: liellopi, sūkļopi, baloži
 - ne asins upuris: zāles un sveķi - kvēpināmais un salīdzināšanas upuris, labība, eļļa, sāls, vīns
 - ikdienas upuru veidi: dedzināmais - Olah, ēdamais - Minha, miera - Sebah Šlamim, grēka - Hattat, vainas - Ašam
- Salīdzināšanas upura apraksts (3. Moz. 16. nodaļa)

Tempļa personāla tērps:

2. Moz. 39:27-30

Augstā priesteris krūšu zīme:

2. Moz. 39:8-21

Norise:

- Augstā priesteris sagatavošanās: tērpa maiņa, šķīstīšanās
- Upurdzīvnieku izraudzīšanās: vērsis - grēku upuris, divi aži - salīdzināšanas upurim, auns - dedzināmajam upurim
- 3 dzīvnieki asins upurim
- 1 dzīvnieks grēku nogādāšanai pie to avota
- Laiks: 1x gadā - Jom kipur, kurā parādās:

- Salīdzināšanas upuris un Jēzus upuris: Mk. 15:20, 38-39
- Jēzus priesterības atvasinājums no Melchisedeka: Ēbr. 7:11-17
- Jaunās derības iedibinājums - Sv. Vakarēdiens
- Jēzus - jaunās Derības un jaunās Bauslības priesteris: Ēbr. 7:22b-28
- Vecās un Jaunās Derības templis: Ēbr. 8:1b-5, 9:24-26
- Vecās un Jaunās Derības upuris: Ēbr. 9:11-23
- Jaunās Derības dievkalpojums: Ebr. 10:11-2

kalna pakājē līdz ar divpadsmit piemiņas akmeņiem pēc divpadsmit Israēla cilšu skaita. Un viņš sūtīja no Israēla bērnu vidus jaunekļus, kas upurēja dedzināmos upurus un kaujamos upurus kā pateicības upuri Tam Kungam. Un Mozus paņēma pusi no asinīm un tās ielēja upura bļodā, bet ar otru pusi viņš aplacināja altāri."

e) II. Laiku 5. un 29. nodaļa.

Dievkalpošanas elementi un to prakse ikdienas dzīvē izpaudās kā:

- Dieva bijāšana
- Tuvošanās Dieva vietai
- Upurēšana
- Saukšana uz Dievu, lūgšana, dziedāšana
- Uzticēšanās Dieva apsolījumam

4. lekcija – Tempļa kalpošana:

Tempļa kalpošana iesākās ar Dieva pavēli Mozum veidot Saiešanas telti - 2. Moz. 25:8-9, 39:32-41 – vēlams atkārtot apustuļa Pāvila vēstuli ebrejiem.

Saiešanas telts uzbūve:

- Vissvētākā vieta: Derības šķirsts, Žēlastības tronis, priekšbars;
- Svētā vieta: zelta altāris kvēpināmajam upurim, galds ar skatāmajām maizēm, lukstis;
- Pagalms: altāris dedzināmajam upurim, ūdens trauki.

Tempļa "personāls":

Ārons un viņa pēcnācēji - Levija cilts, visi zemāk minētie ir levīti:

- augstais priesteris: 1. priesteris Ārons no Levija cilts;

THE TABERNACLE TENT

The entire tent was 45 feet (13.7 m) long, 15 feet (4.6 m) wide, and 15 feet (4.6 m) high. It was a wooden skeletal structure, overlaid with gold, with no solid roof or front wall (Ex. 26:15-29). Five wooden bars (overlaid with gold) passed through rings attached to each frame (Ex. 26:26-30).

The framed structure was covered by four layers of cloth and skin (Ex. 26:1-14).

The Most Holy Place was a 15-foot (4.6-m) cube, containing only the ark of the covenant (Ex. 25:10-22; 37:1-9). It was here that Yahweh would descend to meet with his people in a cloud theophany (divine appearance). The high priest could enter only once a year, on the Day of Atonement (see note on Heb. 9:7).

The table for the bread of the Presence (Ex. 25:23-30)

The Holy Place of the tabernacle tent was 30 feet (9.1 m) long, 15 feet (4.6 m) wide, and 15 feet (4.6 m) high.

The veil separating the Most Holy Place from the Holy Place was made from blue, purple, and scarlet dyed yarns woven with fine twined linen and embroidered with cherubim (Ex. 26:31-33). It hung on four golden pillars.

The altar of incense (Ex. 30:1-5; 37:25-29)

The golden lampstand (Ex. 25:31-40; 37:17-24)

The veil that formed the entrance to the tabernacle was similar to the veil separating the Holy Place from the Most Holy Place, except that cherubim were not embroidered on it. It was suspended on five golden pillars (Ex. 26:36-37).

Copyright 2005 Crossway Bibles, www.crosswaybibles.org

4. att.: Svētās un Vissvētākās vietas uzbūve

Piemērs:

"Esi svētīts (topi slavēts), Tu Mūžīgais, kas mūs aplaimo ar saviem brīnišķīgajiem darbiem, kas esi Visuma Valdītājs, Tu, kas piemini tēvu dievbijību un dāvas pestīšanu viņu bērnu bērniem Tava Vārda un Tavas mīlestības dēļ, Tu, kas esi Ķēniņš, Palīgs, Glābējs un Vairogs, esi svētīts, Tu Mūžīgais, Tu Ābrahama patvērums!"

Lūgšanu pielietojums:

- pie ēšanas un dažādu priekšmetu lietošanai;
- pirms baušļa pildīšanas;
- pie maltītes
- īpašos laikos un gadījumos.

6. att.: Sēdētā šķīvis, lieto mūsdienīgu jūdī Pessah svētkos. Elementi: olas, rūgtās zaļes, maisījums no riekstiem, kanēļa, āboliem, saldā-sarkanā vīna, selerija (pētersīļi vai jebkuri citi zaļumi, kas nav rūgti), jēra apakšstilbs

Liturgika I - turpinājums

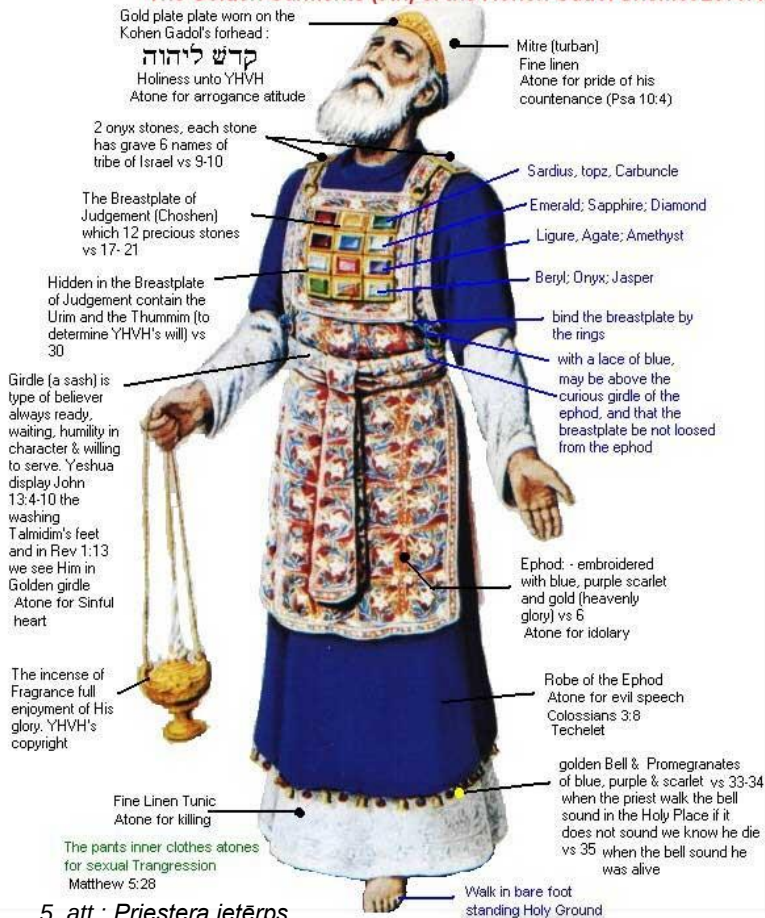
5. lekcija – Pessah svētki:

Laiks - Nisana 14. diena, 1. pilnmēness (parasti iekrīt martā vai aprīlī). Jāpienes dedzināmais upuris. Upurdzīvnieks jāpēd kopā ar neraudzētām maizēm un rūgtām zālēm - ietver iziešanu no Ēģiptes zemes. Pessah mielasts - 2. Moz. 12:7-12 Neraudzētās maizes svētki - 3. Moz. 23:5-8

Berahā – lūgšana (Berahot - lūgšanas): Sinagogā un ikdienas lietoto svētības lūgšanu "berahot" uzbūve:

- Dieva uzruna un slavēšana (svētīšana) - Svētīts esi, Tu, Kungs Dievs...
- Dieva darbu pieminēšana

The Golden Garments (8th) of the Kohen Gadol Shemot 28:4-22

5. att.: Priestera ietērps

Liturgika I - turpinājums

7. att.: Sinagoga

6. lekcija – Sinagoga:

Izcelšanās:

- veidojas Babilonijas periodā 586. – 538. g. pirms Kristus;
- attīstās helēniskās diasporas vidē. Senākās ziņas par apzīmējuma lietošanu ir atrodamas Shedia un Arsinoe pilsētās Ēģiptē – III. gs. pirms Kristus.

Funkcijas:

- sanāksšanas vieta
- dievkalpošanas (lūgšanas) vieta
- izglītības vieta

Apzīmējums:

- sapulcēties (gr. sinago)
- sapulcēšanās nams (ebr. Bet ha kneset) kneset - parlaments
- skola (jid. Šul, schul)

Arhitektūra:

- Talmudā ļoti maz norādījumi: liela celtne ar lieliem logiem;
- nav obligāti būt slēgtai telpai: Raudu mūris
- radniecīga sava laika un vietas sakrālajām celtnēm

Telpas:

- liela lūgšanu telpa (ar balkonu);
- studiju telpas;
- sapulču telpas
- kiduša (saviesīga mielasta) telpa
- Sinagoga nav iesvētīta telpa.

Dievkalpošanas laiki:

- rīta (Šaharit), pēcpusdienas (Minha) un vakara lūgšanas (Maariv)
- sabbatā
- svētkos
- darbadienās
- Kopīga lūgšana iespējama vienīgi piedaloties vismaz 10 vīriem (no 13 g.v.)

Lūgšanas telpa:

- simboliski atbilst templim
- pie austrumu sienas lāde ar toras rullītiem, ar aizskaru priekšā.
- paaugstinājums lasīšanai
- menora - 7-žuburu svečturis
- lejā: draudzes vīriešu vietas
- augšā (balkonā): draudzes sieviešu vietas

Toras lāde:

- pie sienas, kas vērsta uz Jeruzālemi
- liels skapis
- ar izrotātu priekškaru
- iekšā Toras rullis
- pie lādes 10 baušļu attēls
- virs lādes "Mūžīgā uguns" - Ner Tamid

Toras rullis:

- izgatavots no pergamenta
- satur 5 Mozus grāmatas ebreju rakstā
- rakstīts ar spalvu
- katrā galā ir zizlis uztīšanai
- zizlim galā sudraba izrotājumi ar zvaniņiem
- ietīts samta "mētelī"
- ķēdē piekārts sudraba vairogs

Ir 3 lasījumi:

- tora
- pravieši
- mutvārdu

Lūgšanas secība:

- slavas un pateicības lūgšana
- psalmi
- toras lasījums (+ Haftaras lasījums sabbatā un svētkos)
- Š'ma Israel: 5. Moz. 6:4
- 18 svētības (lūgšanas) - Š'mone Esre:

1. Svētīts esi Tu, mūžīgais, mūsu Dievs un mūsu Tēvu Dievs...
 2. Pateicība par Dieva visspēcību;
 3. Pateicība par Dieva Svēto Vārdu (draudze lūdz uz pirkstgaliem, atkārtodama priekšlasītāja sacīto. Beigās "Svēts, svēts, svēts" no Jes. 6. nodaļas)
 4. Lūgums pēc saprašanas;
 5. Lūgums pēc atgriešanās pie Dieva: grēka atziņa, grēka nožēla, atgriešanās;
 6. Lūgums pēc piedošanas;
 7. Lūgums pēc atpestīšanas;
 8. Lūgums pēc veselības;
 9. Lūgums pēc auglīga gada;
 10. Lūgums pēc atgriešanās Ciānā;
 11. Lūgums pēc tiesas un taisnības;
 12. Lūgums pret maldu mācībām;
 13. Lūgums par tautu un taisnību;
 14. Lūgums par Jeruzālemi;
 15. Lūgums par Dāvida valsts atjaunošanu;
 16. Lūgums par lūgšanu pieņemšanu un uzklausišanu;
 17. Lūgšana par Tempļa kalpošanas un upurēšanas atjaunošanu
 18. Pateicība par Dieva brīnumiem
- Svētīšana un miera lūgšana – Sim Šalom

8. att.: Toras lāde aiz priekškara

Liturgika I - turpinājums

- 145. psalms
- talmuda lasījumi: 5. Moz. 6:4-9;
5. Moz. 11:13-21; 4. Moz. 15:37-41

Ps. 51 – Sabatā:

“2 kad pravietis Nātāns nāca pie viņa pēc tam, kad viņš bija grēkojis ar Batsebu.

3 Apžēlojies par mani, ak, Dievs, Savā žēlastībā, izdzēs manus pārkāpumus Savā lielajā apžēlošanā!
4 Mazgā mani pavisam tīru no manas noziedzības un šķīstī mani no maniem grēkiem!

5 Tiešām, es atzīstu savus pārkāpumus, un mani grēki ir vienmēr manu acu priekšā!

6 Vienīgi Tevis priekšā es esmu grēkojis un darījis to, kas ļauns Tavās acīs, lai Tu paliec taisns Savos spriedumos un nevainojams Savā tiesneša darbā.

7 Redzi, vainas apziņā es esmu dzemdināts, un grēkos māte mani ir ieņēmusi.

8 Redzi, Tev patīk patiesība, kas apslēpta sirds dziļumos, un Tu māci man noslēpumos izprast gudrību.

9 Šķīstī mani no grēkiem ar īzapu, lai es topu šķīsts, mazgā mani, lai es topu baltāks par sniegu!

10 Liec man atkal baudīt prieku un labsajūtu, lai līksmojas kauli, kurus Tu esi man salauzījis!

11 Apslēp Savu vaigu manu grēku priekšā un izdzēs visus manus noziegumus!

12 Radi manī, ak, Dievs, šķīstu sirdi un atjauno manī pastāvīgu garu!

13 Neraidi mani prom no Sava vaiga un neatņem no manis Savu Svēto Garu!

14 Atdod man atkal atpakaļ Savas pestīšanas prieku un stiprini mani ar paklausības garu!

15 Es mācīšu pārkāpējiem Tavus ceļus, lai grēcinieki atgriežas pie Tevis.

16 Glāb mani no asinsgrēka, ak, Dievs, Tu mans Pestītājs, lai mana mute gaviļēdama daudzina Tavu taisnīgumu!

17 Kungs, atdari man manas lūpas, lai mana mute teic Tavu slavu!

18 Jo Tev nepatīk kaujamie upuri, un, ja es Tev dotu dedzināmo upuri, Tu to negribētu.

19 Upuri, kas patīk Dievam, ir satriekts gars; salauztu un sagrauztu sirdi Tu, Dievs, nenoraidīsi.

20 Dari labu Ciānai Savā žēlastībā, uzcel Jeruzālemes mūrus!

21 Tad Tev patīks taisnības upuri, dedzināmais un kopējais sadedzināmais upuris, tad ļaudis upurēs vēršus uz Tava altāra.”

- noslēguma (Ārona) svētība:

Priesteriskā svētība - rituāla vainagojums:

4. Moz. 6:22-27:

“22 Un Tas Kungs runāja uz Mozu, sacīdams:

23 “Runā uz Āronu un viņa dēliem: tā jums būs svētīt Israēla bērnus, sakot tiem:

24 TAS KUNGS LAI TEVI SVĒTĪ UN LAI TEVI PASARGĀ!

25 TAS KUNGS LAI APGAISMO SAVU VAIGU PĀR TEVI UN LAI IR TEV ŽĒLĪGS!

26 TAS KUNGS LAI PACEĻ SAVU VAIGU UZ TEVI UN LAI DOD TEV MIERU!

27 Un lieciet Manu Vārdu šādi uz Israēla bērniem, un Es tos svētīšu.”

II Laiku 30:21-27:

“21 Tā Israēla bērni, kas bija ieradušies Jeruzālemē, noturēja Neraudzētās maizes svētkus septiņas dienas lielā priekā, un levīti un priesteri pauda Tā Kunga slavu dienu no dienas ar spēku mūzikas instrumentu pavadībā.
22 Un Hiskija uzrunāja ar laipniem vārdiem visus tos levītus, kas parādīja labu izpratni kalpošanā Tam Kungam; un viņi baudīja svētku mielastu septiņas dienas, arvien nesa pateicības kaujamos upurus un allaž pateicās Tam Kungam, savam tēvu Dievam.

23 Un visa sapulce nosprieda svētīt vēl otras septiņas dienas, un viņi ar prieku svētīja svētkus vēl septiņas dienas,
24 jo Jūdas ķēniņš Hiskija ziedoja sapulcētajiem tūkstoš vēršu un desmit tūkstošus siklopu, un priesteri svētījās lielā skaitā.

25 Un visi sapulcētie no Jūdas priecājās līdz ar priesteriem un levītiem un arī visi sapulcētie, kas bija nākuši šurp no Israēla, kā arī svešinieki, kas bija nākuši no Israēla zemes, un tie, kas bija apmetušies Jūdā.

26 Un tā Jeruzālemē valdīja liels prieks, jo no Israēla ķēniņa Salamana, Dāvida dēla, laikiem, tāda nebija bijis Jeruzālemē.
27 Un priesteri un levīti cēlās un svētīja tautu, un Viņš paklausīja viņu balsis, un viņu lūgšana nonāca Viņa svētajā mājoklī - Debesīs.”

9. att.: Lūgšana sinagogā

Liturgika I - turpinājums

7. lekcija – Jaunās Derības dievkalpojums:

Lk. 22:7-16

3. Moz. 23:5-8

Mielasts pēc Tempļa izpostīšanas:

- Sedara šķivis ar Pascha simboliem - jēra kaulu, olu, rūgtām zālēm un saldumiem;
- četri biķeri: 1. Kor. 10. nodaļa;
- trīs macas (neraudzētās maizes).

Pascha mielasta elementi:

- verbālie: Dieva darbu piemiņa, svētības, psalmi un dziesmas;
- neverbālie: ēšana un dzeršana, maizes laušana, paslēpšana, meklēšana, durvju vēršana.

Namatēvs:

- vada mielastu;
- lauž maizi un dala vīnu;
- saka svētības (berakhot), kas saistītas ar katru mielasta norises elementu un attiecas uz ikvienu mielasta dalībnieku.

Mantojums no Vecās Derības dievkalpošanas:

- Tempļa upura kults: Jēzus priesterība;
- Sinagoga: psalmi, lasījumi, lūgšanas;
- svētki: Pascha mielasts.

Jaunās Derības mielasta iedibināšana:

- apraksti sinoptiskajos evaņģēlijos: Mateja, Marka, Lūkas;
- citas liecības: 1. Kor. 10. nodaļa, Jāņa evaņģēlijs.

Mielasta norise:

Lk. 22:17-20: ir divi vai vairāki biķeri, no kuriem viens ir svētības biķeris, kas ir Tā Kunga asinis.

Jēzus Pashā mielasta secība:

- vīna kauss: pateicības lūgšana;
- maize: pateicības lūgšana, maizes laušana, Jēzus vārdi;
- vīns: pateicības lūgšana, Jēzus vārdi.

Iestādīšanas vārdi: jau senbaznīcā tiek uzsvērts, ka tie, būdami paša Kristus izteikti, ir radītspējīgi vārdi.

Jēzus Paschā mielastā:

- tiek noslēgta Jaunā Derība;
- pasludināta grēku piedošana;
- tiek apsolīta atgriešanās paradīzē.

Mielasta skaidrojums Jaunās Derības sv. Rakstos:

- Jņ. 6. nodaļa
- 1. Kor. 10. nodaļa
- 1. Kor. 11. nodaļa

Mielasta kopība:

- aktualizējas sapulcētās draudzes piederība Dieva Jaunās Derības tautai;
- tiek svinēts Jaunās Derības Pascha (un Salīdzināšanas) upuris;
- veidojas "jauns radījums", kas, upura asinīs saņēmis grēku piedošanu, drīkst ieiet Vissvētākajā vietā, t.i., atpakaļceļš uz debesīm, uz paradīzi, Dieva tuvumā.

Liturgijas attīstība apustuļu laikā:

Dievkalpojuma vieta:

- Templī
- mājās: Ap.d. 2:46-47, 1. Kor. 16:19, 2. Kor. 6:16

Dievkalpojuma pamatelementi:

- apustuļu mācība: Ap.d. 2:14-32, lasījumi: Kol. 4:16
- sadraudzība: Ap.d. 2:46-47, Ebr. 10:24-25
- maizes laušana
- lūgšanas Sv. Garā Jēzus vārdā: Ap.d. 2:42, Jņ. 14:13, Ef. 6:17-18, 1. Tim. 2:1-8 (lūgšanu veidi)

Korintiešu "liturģiskās problēmas":

1. Kor. 11:20-22; 33-34

Dievkalpojuma laiks:

- Ap.d. 20. nodaļa: pirmā nedēļas dienā - svētdienā
- 1. Kor. 16:2

Garīgais amats ir atvasināts no mūsu Kunga Jēzus Kristus, kurš ir Augstais Priesteris.

Dievkalpojuma vadība:

- Jņ. 21. nodaļa: apustuļi -> manto bīskapi - gani pār draudzi: rūpējas par draudzi, pasniedz labu mācību, uzrauga draudzes dzīvi, lai tā būtu

saskaņā ar mācību, pārvalda sakramentus; bīskaps: gans, Dieva dāvanu dalītājs un mācības turētājs, namturis: Tit. 1:4-7,9;

- metropolīti: atbild par draudzi, kas atradās metropolē - liela pilsēta ar lieliem laukiem apkārt;
- presbiteri un vecajie utt.;
- Jņ. 20. un 21. nod.: Jēzus dod ļoti būtisku pavēli un Sv. Garu, pārveidojot viņus no mācekļiem par apustuļiem.
- Ap.d. 20:17-18, 28

Garīgās dāvanas (Rom. 12:4-8):

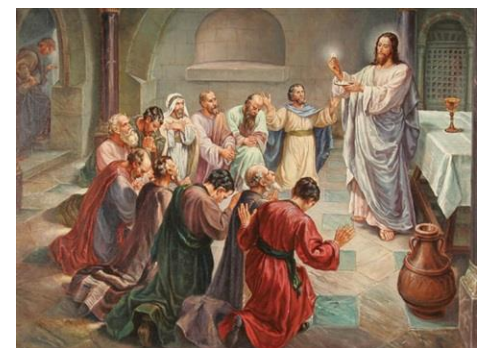
- pravieši: Ap.d. 11:27 - pravieša autoritāte
- kalpotāji
- mācītāji
- pamācītāji
- ziedotāji
- želsirdības darba darītāji
- mēlēs runātāji un tulkotāji

Liturģiskas darbības:

- dziedāšana: Kol. 3:16-17, Ef. 5:19; dziedāšana ir Gara klātbūtnes izpausme un veids kā Kristus Vārds mājā ticīgajos;
- ticības apliecināšana: nav bijusi dievkalpojuma daļa sākumā un kļuva par to tikai 2.gs. - Fil. 2:9-11; Rom. 10:9-10; Ef. 1:3-14;
- svētība: 1. Tes. 5:23; 1. Kor. 16:20 - miera sveiciens; 1. Pēt. 5:14; Jņ. 20:19

Debesu dievkalpojums:

- Ēbr. 12:22-24
- Atkl. 19:6-9

10. att.: Jēzus iedibina Sv. Vakarēdienu

Liturgika I - turpinājums

8. lekcija – Eucharistija:

Baznīcas sapulcēšanās apzīmējums:

- maizes laušana
- eucharistija (pateicība)
- sinaksis (sanāksšana)
- mesa
- liturģija

Senākie saglabātie dievkalpojuma teksti:

- Plīnija vēstule: "... Viņi parasti kādā noteiktā dienā pirms saules lēkta sapulcējas, lai pārmijus dziedātu Kristum kā savam Dievam un savstarpēji dotu zvērestu (sacramentum) – nedarīt, ko noziedzīgu, bet gan atteikties no zādzībām, laupīšanām, laulības pārkāpšanas, neuzticības un uzticētā izšķērdēšanas. Viņu paradums bija pēc tam izklīst, lai (vēlāk) atkal kopā sanāktu mielasta baudīšanai, kas gan ir pavisam parasts un nevainīgs. Taču pat tas ir ticis pārtraukts pēc mana edikta, kurā es atbilstoši taviem norādījumiem aizliedzu apvienības."

- "Didache"

- Justīns Martīrs "Apoloģija"

- Sv. Hippolīta "Traditio Apostolica"

Didache - rakstu krājums ar lielu pretenziju, senbaznīcā dēvēja par 12 apustuļu mācību, no 1.gs.

Izcelšanās no Jeruzālemes, apustuļa Jēkaba apkārtnē u.c. apustuļiem.

Sv. Rakstos ir teoloģiskais pamats, bet Didache sniedz praktisku pamatu tam, kas tiek mācīts katehūmeniem un kā tiek mācīti katehūmeni. Ir arī lietas, kas tiek mācītas katehūmeniem pastarpināti. Šie raksti vēsta kā būs darīt - noteiktas lietas, noteiktā kārtībā.

Eucharistija - pateicība.

9. nodaļa: eucharistijas lūgšana un dalības ierobežojums

10. nodaļa: pateicības lūgšana, Ozianna - draudzes sveiciens Kungam; mūsu Kungs pats nāk mūsu vidū Eucharistijā

Maran atta! - Tas Kungs nāk drīz!

14. nodaļa: sapulcēšanās diena un priekšnoteikumi

Justīns Martīrs:

- Palestīnā dzimis romietis (100-165)
- lajs, jurists pēc izglītības
- rakstījis apoloģijas līdz 150. gadam
- divi nepilni dievkalpojuma apraksti:
- 1) Eucharistija pēc kristības (Lieldienās): ticīgo kopīgā lūgšana, miera skūpsts, dāvanu pieešana, pateicības lūgšana par dāvanām, komūnija, mielasta skaidrojums, Jēzus vārdi, atgādinājums par ziedojumiem;
- 2) Dievvārdi un eucharistija: sapulcēšanās diena, lasījums – praviešu grāmatas, evaņģēlijs – apustuļu atmiņas; priekštāvja pamudinājumi (sprediķis), draudzes lūgšana, dāvanu pieešana, pateicības lūgšana, draudzes apliecinājums "Āmen", komūnija, diakons aiznes mielastu klāt neesošajiem.

Sv. Hippolīts:

- bīskaps Romā
- Apostolike paradosis (215.g.): dievkalpojuma teksti un secība, bet aprakstīts ne pilnā mērā, pamatā informācija par baznīcas organizāciju. Sastāv no vairākām daļām:
- 1) par garīdzniecību un dievkalpošanu
- 2) par iniciāciju - kristībām un tām sekojošo dievkalpojumu
- 3) par kristīgās dzīves praksi

I. daļa: runā par garīgiem amatiem:

- priekšnoteikumi amata kandidātiem: jābūt paraugam visādā ziņā

- ordinācijas lūgšanas: "Mūsu Kunga Jēzus Kristus Tēvs, uzlūko šo Savu kalpu un piešķir viņam žēlastības un priesteriskā padoma garu, lai viņš ir par atbalstu Tavai tautai un vada to ar tīru sirdi, tāpat kā Tu uzlūkoji Savu izvēlēto tautu, liki Mozum izraudzīt vecākos un piepildīt tos ar Savu Garu, kuru Tu esi devis Savam kalpam. Tā piešķir Kungs arī tagad mums žēlastības garu uz mūžiem, lai ar to pildīti Tev kalpojam sirds skaidrībā un Tevi slavējam caur Tavu Dēlu Jēzu Kristu, caur kuru Tev gods un vara Tēvam un Dēlam, un Svētajam Garam. Āmen." mācekļi kļuva par apustuļiem, kad Jēzus dvesa uz viņiem - atordinēt nevienu nevar.

1) roku uzlikšana: bīskapam - bīskapi, priesteriem - citi priesteri un bīskaps, diakoniem - tikai bīskaps

2) liturģija, kuru notur jauniesvētītais bīskaps (mācītājs, diakons). Lūgšanai jāatbilst mācībai.

- Eucharistijas teksti: Sv. Vakarēdiena prefācija, kolekta - līdzīga tic. apliecībai, iestādīšanas vārdi, pateicības upuris - Tavu nāvi, ak, Kungs, mēs pasludinām..., epiklēze: Sv. Gara piesaukšana (slavas un pateicības lūgšana)

II. daļa:

- prasības katechumenam
- katechumenāts: līdz 3 gadiem; pirmos 2 gadus gatavojās saņemt patiesības mācību, no daudz kā jāatsakās un jāgavē, uzliek rokas - eksorcisms.
- kristību kārtība: Didache ir uzsvērtā bērnu kristīšana, kā arī pagremdēšana tekošā ūdenī vai uzlejot to uz galvas, ir paralēles ar Didache, minēta pagremdēšana upē.
- eucharistija pēc kristības

III. daļa: līdzības ar Didache:

- padomi un ieteikumi kristīgai dzīvei
- lūgšanu laiki
- gavēnis
- Agapes mielasts
- krusta zīme

Lūgšanu prakse:

- pirms maltītes, pieminot Sv. Vakarēdienu;
- pirms mazgāšanās, pieminot kristību;
- no rīta;
- 3. stundā slavē Dievu, ja esi mājās;
- 6. stundā lūdz, jo tapa tumšs pa visu zemi, kad Kristus tika piesists krustā;
- 9. stundā lūdz, jo "viss piepildīts";
- vakarā;
- pusnaktī, esot nomodā Kristus nāksšanai;
- gailim dziedot, jāpiemin mirušo augšāmcelšanās;
- pirms lūgšanas jāmazgā rokas, tad jādveš plaukstā un jāapzīmē sevi ar krusta zīmi.

Kādi vēl ir pirmbaznīcas amati:

- presbiteri;
- konfessori, tie, kas iespējams ir bijuši mocīti, bet izdzīvoja, apliecinātāji;
- lektori;
- jaunavas un atraitnes: galvenais uzdevums ir lūgties;
- sub-diakoni;
- dziedinātāji: eksorcisti.

Liturģika I - turpinājums

9. lekcija – Dievkalpojums 4. gadsimtā:

Baznīca "ar pastāvīgu dzīvesvietu":

313.g. Konstantīna edikts par kristīgās ticības brīvu praktizēšanu.

- pirmās baznīcu celtnes: pilsoņu nami, katakombas, Hadriānejas, bazilikas

Celtņu pamatelementos parādās altāris, izveidojas garīgie amati un liturģiskais gads veidojas ap galvenajiem kristietības svētkiem.

10. lekcija – Liturģija:

1) Baznīcas komunikācijas līdzeklis:

- vienīgais instruments ticības satura tālākdošanai

- uzrunā tautu tai saprotamā valodā caur "pagāniskiem" grieķu un romiešu simboliem un izteiksmi, galma rituāliem;

2) no mistiskas liturģija kļūst par vēsturisku:

- eucharistijas lūgšana
- martīru piemiņa
- liturģiskais gads

Garīgie amati:

- bīskaps
- priesteris
- diakons

Liturģiskais gads:

- Ziemsvētku loks
- Lieldienu loks
- Vasarsvētku loks

Kopīgas lūgšanas:

- klosteros: mūks Pahomius: lūgšanas notiek 7x dienā, 3x naktī

- katedrālēs: rītā un vakarā

Lucernārijs – 10. stundas lūgšana (16:00) bīskapa vadībā, sveču gaismās.

Liturģijas attīstība austrumos:

Kopīgi akcenti:

- liturģija kļūst par Baznīcas centrālo izpausmi

- liturģija kopj ticības tradīciju

- liturģija ir teoloģijas avots un norma
- ievērojamākie Austrumu IV.-VI. gs. sprediķotāji ir arī nozīmīgākie liturģijas formulētāji: Chrisostomos (Hrizostoms jeb Jānis Zeltamute)
- epiklēze iegūst būtisku nozīmi konsekrācijā

Liturģiskie centri:

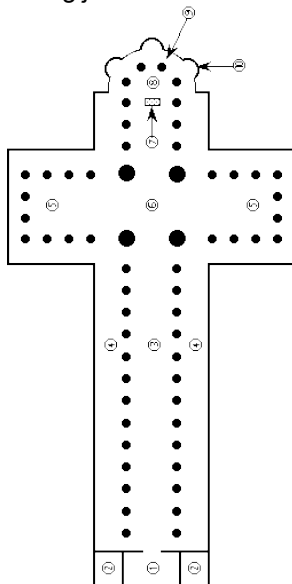
- Ēģipte: nav saglabājusies pilna kārtība, bet ir saglabājušās atsevišķas lūgšanas, Sv. Marka liturģija;

- Sīrija: Sv. Klementa liturģija (375.g.):

- 1. daļa: Sv. Rakstu lasījumi un skaidrojumi, psalmu dziedājumi;
- 2. daļa: Lielā lūgšana, miera sveiciens, dāvanu pieņemšana, salūta, prefācija, "Svēts ir,...", iestādīšanas vārdi, anamnēze, epiklēze (par dāvanām un to saņēmējiem), aizlūgšana, "Svētums svētajiem", "Gods dievam augstībā", "Hosanna"; komūnija, kuras laikā tiek dziedāts 34. psalms.

- Adeus un Maris liturģija: spēcīgi eschatoloģiski akcenti: liturģijas pārilaicīgā darbība bez iestādīšanas vārdiem un anamnēzes ar komunikantu epiklēzi.

- Bizantija: Bizantijas liturģija: Sv. Chrisostoma, Sv. Bazīlija un Sv. Jēkaba liturģijas.

11. att.: Baznīcas rasējums

Baznīcas būve:

- veidota krusta formā
- vidū kupols
- apkārt 4 mazāki kupoli
- priekšā zvanu tornis
- galā apsīda

Baznīcas plāns:

- priekštelpa: narteks
- dievkalpošanas telpa
- altārtelpa

Dievišķās liturģijas telpa:

- altāris
- ikonostass un solea (paaugstinājums pie ikonostasa)
- ambo: atsevišķiem lasījumiem
Ikonostasa apraksts:
Uz Ķēniņa vārtiem jābūt:
- 4 evaņģēlistu ikonām
- erceņģeļa Gabriela un jaunavas Marijas ikonām
- virs tām: Sv. Vakarēdiena ikona
- kreisajā pusē: Theotokos (ciešā saistībā ar Kristu, vēsta par Kristus cilvēka dabu)
- labajā: Jēzus kā Pantocrator
- apustuļu un svēto ikonām
Ķēniņa vārtus lieto Evaņģēlija un altāra dāvanu procesijai, bet ziemeļu un dienvidu durvis, uz kurām ir eņģeļu tēli/ikonas, lieto diakoni.

12. att.: Ikonostass (eng. "iconostasis")

Liturģijas darbība:

- dramatisks norise ar simbolisku nozīmi
- debess un zemes dievkalpojuma savienošana
- garīgas realitātes ienākšana laicīgajā

Liturģika I - turpinājums

Dievišķās liturģijas priekšmeti:

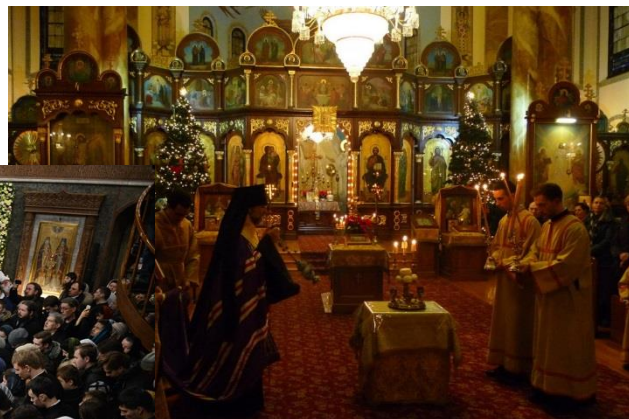
- altāra trauki un piederumi
- grāmatas
- ikonas
- sveces
- kvēpināmie trauki
- lukturi
- krusts

13. att.: Upurgalds, uz kura sagatavo Sv. Vakarēdiena dāvanas (kaut kas līdzīgs kredenču galdiņam luteriskajā baznīcā, tikai ar savādāku nozīmi)

Dievišķās liturģijas daļas:

- 1) proskomīdija
- 2) katechumenu liturģija: lielā ektēnija, mazā ektēnija, mazā ieiešana: makarismi (no Kalna sprediķa), Alleluja tropārs, "Svētais Dievs", epistulas
- 3) ticīgo liturģija: trīskārtēja ektēnija, lielā ieiešana: ķerubu dziesma, lielā ektēnija, credo; Eucharistiskais kanons: prefācija, Sanctus, Verba testamenti, epiklēze; Mūsu Tēvs, Benedictus, komūnija, mazā ektēnija, svētība, svētruna, atlaišana.

Sagatavojis:
Andrejs Irbe,
Teoloģijas programmas,
1. kursa students

Liecība par lauku ļaudīm!

Kā sanāca, kā ne, iekrita sirdī pastāstīt nelielu stāstiņu par sevi, savu ģimeni, par vietu, kur kalpoju, par cilvēkiem šajā vietā un dažiem, it kā nelieliem ikdienišķiem notikumiem, kuri vienā brīdī saliekoties kopā, izveidojās par liecību man pašam un ar kuru vēlos padalīties.

Vieta kur kalpoju ir Penkules evaņģēliski luteriskā baznīca, kas atrodas aptuveni 15 km attālumā no Tērvetes, uz Auces pusi. Penkules draudze ir neliela lauku draudzīte, kas atjaunojusi savu darbību 1991. gadā un ir atguvusi dievnamu, kur Padomju laikā tikusi ierīkota sporta zāle. Varbūt labi, ka tā. Ja paraugās uz tām baznīcu ēkām, kur savulaik bijušas kaltes, minerālmēslu noliktavas un vēl sazin kas, attiecīgas sekas ir redzamas. Penkules baznīca ir saglabājusi interesanto griestu segumu, atjaunojusi torni, kas Padomju laikā tika nogāzts. Atguvusi zvanu, kas diemžēl ir ieklīsis un lodēts, līdz ar to skaņa ir ne visai tīkama. Bet, lai vai kā, draudzes cilvēki, ar mainīgiem statistikas datiem, gājuši mazumā.

Ar sievu uz Penkuli atnācām dzīvot tieši pirms 11 gadiem. Nesen precējušies. Tajā brīdī vecākajam dēlam bija tikai 3 gadi, gaidījām meitu pavasarī piedzimstam. Pilnas galvas ar idejām, ko varam darīt un darboties. Ar baznīcu un Dievu mums nekāda sakara nebija. Kaut kas no iecerētā virzījās uz priekšu. Strādājām darbos, kaut ko pa drusciņam audzējām. Vienā brīdī nodibinājām saimniecību, apgūstot Eiropas struktūrfondu naudas. Gāja, kā jau gāja. Kādu brīdi labi, kādu – ne tik labi. Kredītus pagrūti atmaksāt, traktoru ņem nost. Labi nav. Mums ar sievu lauksaimnieku aprindās daudz labi paziņas un draugi. Sieva zvana vienai bijušajai tehnikuma kursa biedrenei un sūdzas par grūto dzīvi. Neiet kaut kas, tā un šitā, jāiet pie kādas tantiņas. Sievas kursa biedrenes atbilde bija jau tādā līmenī (garīgajā): gribi risināt problēmas, tad aizmirsti par tantiņām un dodies uz baznīcu. Tā vienu svētdienas rītu sieva nedroši teica, ka viņa vēlas aizbraukt uz baznīcu. Es labā garastāvoklī būdams

atbildēju: „Nē nē, brauksim abi.” Tas bija janvāra sākumā.

Attēlā: Māc. Oskars Laugalis, Kristīne un Jānis Spudas

Pēc nākamajām Lieldienām tiku nokristīts un iesvētīts, sieva iesvētīta un bijām nolikti ceļa sākumā.

Tā nu mēs jauni degoši kristieši ienācām Dobeles draudzē. Izvēle krita uz Dobeles draudzi, jo sievai bija iebildumi pret Penkules draudzi: “*Tur nekad neiešot, tā tur maziņa, tikai vecas tantiņas u.t.t. Negribot!*”

Uzaicināja mūs abus kalpot Alfas kursā, pēc tam jau svētdienas skolā par skolotājiem, tad mācītājs pierunāja Penkules baznīcā palīdzēt. Nebija variantu, sievai nācās šķērsot Penkules baznīcas sliekšni. Līdz ar to arī tur sākām regulāri apmeklēt dievkalpojumus.

Kad ar sievu pirmo reizi šķērsojām šīs baznīcas sliekšni, ierodoties uz dievkalpojumu, priekšā bija tikai 3 sieviņas gados.

Atslodzei...

Jānis Spudas,
Lutera Akadēmijas,
Teoloģijas programmas,
1. kursa students

**“[...] gribi risināt
problēmas, tad
aizmirsti par tantiņām
un dodies uz
baznīcu.”**

Penkules dievnams

Un cik sapratām, tad tā jau ilgāku laiku tur esot. Dievkalpojums notikās, kā nākas, BET... **nav Vakarēdiena!** Par ko bijām sašutuši.

Ārpusē pie durvīm divas pabalējušas A4 formāta lapas ar paziņojumiem. Uz vienas rakstīts, ka dievkalpojumi notiek katra mēneša pirmajā svētdienā un bībeles stunda katra mēneša trešajā svētdienā. Uz otras – paziņojums par to, ka baznīcas teritorijā lietot alkoholu un izmētāt gružus nedrīkst! Sods 50 Ls.

“Nu mēs jau pašas varam, ko ta mēs tādus svešus laidīsim te baznīcā tīrīt!”

Baznīcas iekšpuse un ārpuse arī kopta tā, cik nu spēj 3 padzīvojušas sieviņas. Dienvidu pusē, kur saulīte bieži silda un aizvējš, redzamas kaudzēm mētajamies tukšas divlitrīgās alus pudeles, tukšas cigrešu paciņas un citāda draža.

Pēc kādas no nākošajām saiešanas reizēm sadraudzībā pēc dievkalpojuma ar tantiņām sarunājām, ka pirms nākamās saiešanas, sestdienā, sazvanīsimies un pa visiem atnāksim un sakopsim baznīcas iekšpusi. Pienāca nākamā reize. Ar sievu atnākam, viss izslaucīts, sakārtots, labi. Prasam, kādēļ nepazvanīja, ka arī varam atbraukt, palīdzēt. Saņēmām tādu interesantu atbildi: „Nu mēs jau pašas varam, ko ta mēs tādus svešus laidīsim te baznīcā tīrīt!”

“Iedvesmojoties no citiem svētdienas skolas skolotājiem, klausoties citu pieredzi, izveidojām svētdienas skolu Penkulē.”

Lieki piebilst, ka mēs ar sievu tādā nelielā neizpratnē! Baznīcas atslēga tika turēta pie vienas draudzes locekles, kas uz baznīcu nebija bijusi vismaz 10 gadus un mācītāju uz mājām ar neaicināja mājapmeklējumā. Protams, ka par šo jautājumu runājām ar mācītāju.

Jā, Vakarēdiens tikai katru otro reizi esot. Kopš tās reizes, tas sāka notikt katru reizi. Par tīrīšanu un kārtošānu, un attieksmi, mācītājs arī tāds izbrīnīts bija. Nākamā reizē ieradās arī tā brīža draudzes priekšniece. Viņa bija pārvākusies uz Jelgavu dzīvot un, saprotamu iemeslu dēļ, ne katru reizi var atbraukt. Aprunājāmies visi un viņa mums laipni piešķīra baznīcas atslēgu, lai varam regulāri atbraukt un darboties. Tā nu situācija draudzē nostabilizējās un dzīvojām tālāk.

Rudenī ar sievu noorganizējām pirmo Alfās kursu, kas nesa augļus. Tāds kā turpinājums bija regulāras bībeles stundas, kad sanācām kopā sadraudzībā nelielā grupiņā un apspriedām dažādas rakstu vietas. Pats tajā laikā izgāju LELB rīkotos svētdienas skolas skolotāju kursus. Iedvesmojoties no citiem svētdienas skolas skolotājiem, klausoties citu pieredzi, izveidojām svētdienas skolu Penkulē. Kas ar mainīgām sekmēm darbojas.

Attēlā: Svētdienas skolas bērni pirms nodarbības

Rudens otrā pusē uzsākām nākamo Alfās kursu, jo parādījās cilvēkiem interese un paši sāka interesēties, kad kaut kas tāds notiek. Sāka nedaudz dzīvība parādīties.

Mums, kā lauku draudzei, īpašumā ir daži zemes gabali, no kuriem viens tāds aizaudzis lauks, jo ceļš uz lauku ved pāri upītei un tilts bija sabrucis, nevienam nebija līdzekļi to atjaunot, kā arī lielajai lauksaimniecības tehnikai uz to tikt nebija iespējams. Šis lauks tika atvēlēts LELB meža fonda rīcībā. Tā kā draudzes priekšniece ir sieviete gados, ar šādiem projektiem nebija neko darījusies un bija veselības problēmas, viņa lūdza atbrīvot sevi no ieņemamā amata. Tiku uzaicināts, jo visi pārējie, ko mācītājs uzrunāja, bija atteikušies. Mācītājs izklausījās nedaudz izmisis. Piekritu. Tā nu es kļuva par draudzes priekšnieku šajā draudzē.

Pavasārī, kad sniegš nokusis dienvidu pusē, saulīte sāk sildīt un putniņi čivināt. Pie baznīcas sāk parādīties tukšas alus pudeles un cita draža. Nav jau patīkami. Citā reizē pat pirms dievkalpojuma viens otrs iesnauadies, jāpadzenā. Citā reizē pat policiju izsauca, jo likums tak tāds, ka alkohola reibumā nav jāatrodas sabiedriskā vietā.

Citā reizē Aigariņš spurojas pretī un savu taisnību stāsta. Aprunājoties ar vienu vecāku draudzes māsu, kas veselības dēļ ir uz slimības gultas, sapratu, ka šī dzērāju problēma ir sena un cīniņš ar viņiem – arī sens. Un tādēļ ir arī šī otrā lapa pie baznīcas durvīm.

Ap Liendienām noslēdzām otro Alfas kursu, noslēdzām svētdienas skolas pirmo mācību gadu. Sāk viss zaļot, plaukt. Pavasara darbi visās malās pilnā sparā. Vasarsvētki, viss skaisti, jauki, bet līdzī nāk arī laucinieku daudzie darbi un nevaļa, kas protams samazina aktivitāti draudzē. Diemžēl bija pat reizes, kad ar sievu dievkalpojumā bijām divatā. Tajā pat laikā to varējām uzskatīt, kā pagodinājumu. Mēs tādi īpaši, ka dievkalpojums notiek mums diviem vien. Tāds vājš mierinājums. Diemžēl pēc vasaras lielajiem lauku darbiem nāk rudens darbi, tad vēl kas. Iestājas panīkums draudzē. Nāk prātā salīdzinājums ar rakstu vietu no Lūkas evaņģēlija 14:16-24: *“Bet Viņš sacīja tam: “Kāds cilvēks taisīja lielu mielastu un bija ielūdzis daudz viesu. Un viņš sūtīja savu kalpu ap mielasta stundu, lai sacītu lūgtajiem viesiem: nāciet, jo tas ir sataisīts. Bet tie visi pēc kārtas sāka aizbildināties. Pirmais viņam sacīja: es esmu tīrumu pircis, un man jāiet to apskatīt. Lūdzu, aizbildini mani. Otrs sacīja: es esmu piecus jūgus vērsu pircis un eju tos aplūkot. Lūdzu, aizbildini mani. Trešais teica: es sievu esmu apņēmis, tāpēc nevaru noiet. Kalps pārnācis to atsacīja savam kungam. Tad nama tēvs tapa dusmīgs un pavēlēja kalpam: izej steigšus uz pilsētas ielām un gatvēm un ved šurp nabagus, kroplus, aklus un tizlus.*

“Turpretim muitnieks, iztālēm stāvēdams, neuzdrošinājās pat acis pacelt uz debesīm, bet sīta pa savām krūtīm un sacīja: Dievs, esi man grēciniekam žēlīgs!”

(Lk. 18:13)

Un kalps sacīja: kungs, ir darīts, kā tu pavēlēji, bet vēl ir vietas. Tad kungs sacīja kalpam: ej uz lielceļiem un sētmalēm un spied visus nākt iekšā, lai mans nams būtu pilns. Jo es jums saku, nevienš no lūgtajiem viesiem nebaudīs manu mielastu.”

Tomēr kaut kādi nelieli darbiņi tiek paveikti pa visiem, cik nu kuro reizi kāds ierodas. Arī rudens talka, kad apkārtnē tika saposta, lapas grābtas, pudeļu kaudzes....Te nu aizdomājos pa tiem cilvēkiem, kas tās atstājušas.

Cilvēki jau vien viņi ir, tādi paši, kā mēs. Savas rūpes, savas problēmas, savi grēki. Vai viņiem tas, ko līdzēja, ka rājos uz viņiem, saucu policiju? Vai man un draudzei tas ko līdzēja? Uz sevis vērsts pants ienāca prātā no Lūkas evaņģēlija 18:10-13:

“Divi cilvēki aizgāja uz Templi Dievu lūgt. Viens bija farizejs, bet otrs – muitnieks. Farizejs nostājās un lūdza pie sevis: es tev pateicos, Dievs, ka es neesmu tāds kā citi cilvēki - laupītāji, ļaundari, ļaunības pārkāpēji vai arī kā šis muitnieks. Es gavēju divreiz nedēļā un maksāju desmito tiesu no visiem saviem ienākumiem. Turpretim muitnieks, iztālēm stāvēdams, neuzdrošinājās pat acis pacelt uz debesīm, bet sīta pa savām krūtīm un sacīja: Dievs, esi man grēciniekam žēlīgs!”

Viņi ar tak nāk uz baznīcu, viņi tiek līdz baznīcai un viņiem patīk baznīca, vienīgi viņi klūp aiz grēka un netiek iekšā. Sākām lūgt par šiem cilvēkiem. Reizēm arī sanāca īsi aprunāties ar vienu otru, cik nu viņi bija spējīgi runāt un saprast. Lūdzām par viņiem.

Tā nu klusiņām bez īpašiem notikumiem sagaidījām ziemu. Pavadijām Ziemassvētkus. Atnāca Jaunais gads, kopā ar ziņu par bīskapa vizitāciju. Diemžēl pat šī ziņa nesapurināja draudzes locekļus. Tie kas bijām aktīvāki tā arī sagatavojāmies ciemiņu uzņemšanai. Apmeklējām gan skolu, gan bibliotēku, gan dienas centru un citas vietējās sabiedriskās iestādes.

Šis pasākums nāca par labu draudzei. Svētīgs bija skolas apmeklējums, kur labi prezentējām sevi. Jo iepriekšējā pieredze skolai nebija visai laba ar kādu citu konfesiju un kā dēļ skolas vadība bija visai piesardzīga sadarbībā ar baznīcu. Paldies Dievam, šis ledus ir salauzts un, nu, ir nedaudz sakustējušās mūsu savstarpējās attiecības.

Attēlā: Vizitācija noslēdzas ar bīskapa P.Brūvera vadītu dievkalpojumu

Savā saimniecībā arī vēl aizvien lietas gāja tā ne visai. Kaut ko pa to visu aizdomājoties, nonācu līdz saimniecības dibināšanai. Savā laikā ar sievu uzrakstījām projektu „Atbalsts jaunaļiem zemniekiem”. Projektu apstiprināja. Nodibinājām savu firmu. Priecīgi nosvinējām šo pasākumu kafeijnīcā. Tikām pie tehnikas. Traktors un vēl 5 vienības, specifiska dārzu audzēšanas tehnika. Rudenī traktors ieripo sētā. Protams, ka prieks liels, atbrauc vēl firmas pārstāvis ar šampi tā teikt “apmazgāt riteņus”. Viss, kā pienākas! Tikai šajā mirklī uzdevu sev jautājumu: Vai Dievam šie rituāli patīkās? Vai Dievam patīk, ka mēs ziedojam kaut kam, paši nezinot kam?

Draudzē pasivitāte vēl arvien vērojama. Vasarā sinodē pieņemtie lēmumi arī nedaudz mūs skāra. Tie bija jautājumi par mazajām draudzēm. Varbūt šis jautājums nebūtu bijis tik sāpīgs, ja draudzei būtu bijusi pastāvīga valde un padome. Bet tā kā jau divus gadus bija pagaidu padome, tad Virsvalde neļāva vairs pagarināt termiņu, bet izlemt ko iesākt, iespējas bija tikai trīs:

1. Apvienoties ar citu draudzi,
2. Ievēlēt pastāvīgu valdi un padomi
3. Likvidēt draudzi.

Tika izsludināta sapulce, kas arī notika īsi pirms Ziemassvētkiem. Un te, nu, sākās brīnumi! Sanācām diezgan kuplā skaitā, pat kāds pāris, kas bija gandrīz pārgājuši jau uz citu konfesiju un viens otrs draudzes loceklis, kas gadu nebija bijis uz dievkalpojumu. Prieks liels par viņiem. Notiekās diskusijas, protams, ka visi izsaka savas domas un izsaka atbalstu variantam par pastāvīgas valdes un pārvaldes izveidošanu. Notiek kandidātu izvirzīšana. Te, nu, atkal tāds neliels "stops" notiek. Vienam otram izvirzītajam kandidātam uzreiz jāpasaka „Nē, nē, es neko nesaprotu, man nav laika!” Nelielas diskusijas, paceļu iepriekš izspiesto jautājumu, par to vai draudzei pastāvēt vai nē, un ko vienprātīgi bijām vienojušies, un rezultātā tikām pie pietiekoša skaita kandidātu, lai varētu notikt balsošana.

Bet ne tas šajā stāstā svarīgākais. Neliela tehniska pauzīte, kamēr gatavojamies balsošanai, tēja, maizītes un ... Atverās telpas durvis, parādās Aigariņš un vaicā: „Kur ir tā kastīte!? Nu tā, kur naudiņu iemest?” Lieki piebilst, ka radās apmulsums visos. Aizgāju, parādīju un aprunājos. Teica viņš aptuveni tā: „Pats brīnos, ka ienācu. Vienmēr bija bailes ienākt, pirmo reizi ienācu, bet šoreiz kaut kā nebija un ienācu. Un nekas te tik briesmīgs nav un skaisti ir.”

Tā nu tika ievēlēts, kas jāievēl, apspriestas turpmākās prioritātes un uzdevumi, kas jāpaveic un pēc Aigara uznācienu nevienam nebija šaubu, ka arī šādai mazai draudzītei ir spēks, paklausot Dievam.

Šo visu vēlējos uzrakstīt, jo šīs problēmas uztveru samērā personīgi. Dievs tomēr manu ģimeni ir atvedis uz šo vietu, šajā vietā dzīvojam, strādājam, aug mūsu bērni. Lai arī šeit esam nodzīvojuši lielāko mūža daļu nepazīstot Dievu, Viņš mūsu ģimeni vadījis līdz šejieni un devis pieredzēt visus šos notikumus, ļāvis krist un palīdzējis celties, turpina mūs mīcīt kā mālus, vēl arvien.

Un prieks ir par to, ka Viņš to visu var izdarīt kaut vai viena paša Aigara dēļ.

Bieži vien mums liekās, ka šādas problēmas ir tikai mūsu draudzē, bet parunājot ar citiem kristiešiem tomēr ir zināmas vēl vairākas draudzes ar līdzīgām problēmām. Un tā ceru, ka šī liecība var kādam noderēt par iedrošinājumu, uzmundrinājumu vai vēl kādā citā veidā.

Tādēļ, mīlie brāļi un māsas, aicinu neaizmirst savos aizlūgumos paturēt gan lielās draudzes, gan mazās draudzes. Nenorakstīsim mūsaprāt galīgi pakļīdušos un aizlūgsim arī par viņiem. Atcerēsimies, ka paši esam grēcīgi un mēdzam kļūpt un krist, arī kristieši būdami, tādēļ nožēlosim grēkus un augsim Kristus mīlestībā.

Laimīgu jums visiem jauno Dieva žēlastības gadu!
Dievs jūs mīl un es arī!

Jānis Spudas,
Teoloģijas programmas,
1. kursa students

Konspekti... Liturgika II

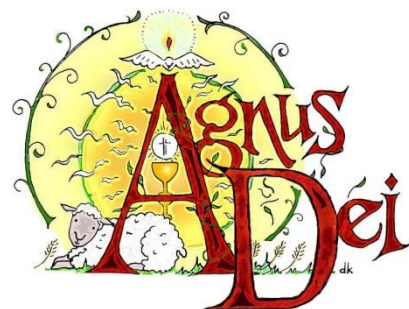
1. lekcija – Liturģiskā attīstība Rietumos:

Vārda dienas kalendāros ir nākušas no svēto piemiņas dienām.

- parādās proprium un ordinarium;
- izveidojas skaidra mesas struktūra;
- izveidojas teksti, kas katrā gada cikla dievkalpojumā ir atšķirīgi:
 - a) proprium de tempore - teksti, kas mainās liturģiskā gada laikā;
 - b) proprium de sanctis - teksti, kas veltīti svēto piemiņas dienām.
- izveidojas dievkalpojuma nemainīgie teksti - Rietumu baznīcā daudz izteiktāk.

Ordinarium:

- Kyrie – Kungs, apžēlojies!
- Sanctus – Svēts ir...
- Agnus Dei – Dieva Jērs... kā litānija, kuru dzied tik ilgi kamēr sadala maizi.

Liturgika II - turpinājums

Proprium:

- teksti, kas gada ciklā atšķiras katrā dievkalpojumā:
- a) Dziedājumi dievkalpojuma ievadā – introits;
- b) (Svēt)dienas lūgšana;
- c) Evaņģēlijs un pārējie Sv. Rakstu lasījumi;
- d) Ievada dziedājumi un starpdziedājumi lasījumiem;
- e) Dziedājumi komūnijas laikā;
- f) Dziedājumi dāvanu pieņemšanas laikā.

Propriumi ir zīmīgi ar to, ka tie nesaistās ar kādu konkrētu dievkalpojuma norisi, jo nav iespējams katram dievkalpojumam piemēklēt atbilstošus psalmus.

Romas Kanons:

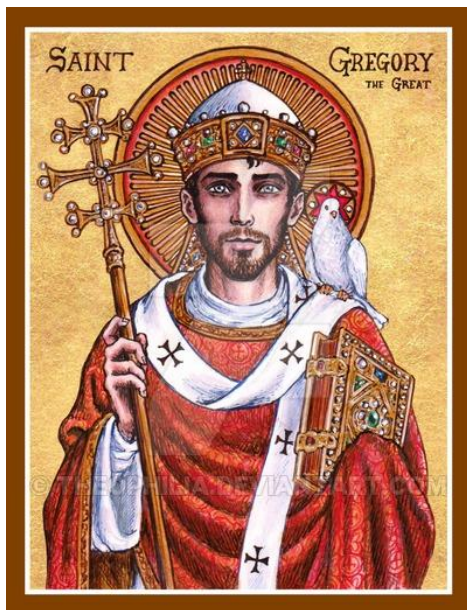
- funkcija: Eucharistijas lūgšana (saskaņā ar Hipolītu - redzamas paralēles ar Credo 2. locekli, saskaņā ar Didache - ir līdzības ar jūdu Berakhot lūgšanām) - pateicības lūgšana
 - saturs: upurlūgšana - pateicības lūgšana ir beigās, bet uzskatāmi nav parādījusies.
 - satur arī Oratio Fidelium funkcijas:
 - a) lūgšanas par Baznīcu - baznīcas pienestais upuris, tāpēc mesa dažkārt zaudē savu centrētību uz būtiskāko un kļūst par preci, ko pienes Dievam kā tirgotāji, nevis kā Dieva bērni;
 - b) aizlūgšanas par dzīvajiem;
 - c) aizlūgšanas par mirušajiem.
- Pienes upuri un tad... Ja nu mūsu upuris nav diezgan labs, par laimi debesīs ir vēl svētie, kas ar savu svētumu var piepildīt visu svētumu līdz galam.

Gregora (pāvesta) mesa - "zelta vidusceļš"

- kopš šī laika sāk izkristalizēties, kas ir dievkalpojumam raksturīgi un kas nav, izveidojas liturģiskā gada princips, atšķirība starp proprium un ordinariūm.

Gregora reformas:

- sv. Gregors - Romas bīskaps 590.-604.g., simbols - balodis; teksts nosaka Gregorisko dziedājumu ietilpību dziedājumos, nevis mūzika;
- būtiski ietekmē Romas mesas (Kanona) izveidošanos:
- a) koncentrējas uz tekstiem, kas norisei ir nepieciešami;
- b) formulē lūgšanas un nosaka ceremoniāru;
- c) apkopo melodijas - Gregorisks var būt tikai dziedājums, nevis melodija.

1. att.: Pāvests Gregors I

Rokraksti no 1. gadu tūkstoša:

- nav misāļu;
- sakramentāriji - izmanto celebrants pie sakramentu iestādīšanas;
- lecionāriji - izmanto lektori, kas lasa/dzied attiecīgos lasījumus;
- Kyriales - izmanto garīdznieku koris, kas stāv ap altāri;
- Graduales - izmanto scholas.

Franku mesas veidošanās

Dienvidģermāņu misionēšana:

- parādījās vajadzība pēc formulāriem misionējamajiem apgabalos 1. gadu tūkstoša beigās;
- Romas Pāvesta pontifikālmesa ir kā paraugs.
- Nozīmīgākie liturģijas attīstības centri ir ārpus Romas (Metz);
- Mesas attīstība notiek pie frankiem, atgriežas Romā kā normatīvs:
- a) svinīga un jūsmīga izteiksme (nepieciešama ģermāņiem);
- b) ceremoniāls, kas izceļ vizuālos elementus;
- c) paplašināts apjoms.

Izmaiņas arhitektūrā:

- altāris pārvietojas kortelpā (apsis);
- tiek veidoti "lectorium" starp altāri un draudzi, kur ir divas pultis: pa labi (skatoties no altāra puses) - evaņģēlija lasījumam, pa kreisi - epistulas lasījumam.

Mesa gadu tūkstošu mijā:

- mainās lūgšanas stils: apjoms, emocionalitāte, "es" persona;
- mesas norisei nepieciešami tieši priesterlaasīti teksti;
- draudzei tiek piedāvāti alegoriski mesas skaidrojumi;
- ceremoniāls: liturģisko tērpu attīstība, evaņģēlija un altāra kvēpināšana, skūpstīšana, elevācija - acu komūnija, dievgalda elementu godināšana;
- izmaiņas komūnijā: mutes komūnija, ceļos notiek reti;
- draudzes dievbijībai mesas norisē vairs nav vietas;
- praktizētas tiek priesterla vienpersoniskas mesas.

(2. lekcijas materiāla diemžēl nav, bet ir izdales materiāls par Romas Kanonu!!!)

3. lekcija – Dievkalpošana latviešu baznīcās 16.gs.:

Latviešu dievkalpojumu norise sākās: 1524.g., Rīgas Jēkaba baznīcā. Kādā veidā tie ir notikuši, mums nav zināms, bet ir zināms, ka tajā laikā sāka evaņģēliski sprediķot.

1525.g. - vācu mesa, Valmierā, Silvestrs Tēgenmajers, bet tur bija prestestība.

1526.g. - iznāk Lutera darbs par vācu mesu, kas nevar ienākt tik tukšā vidē.

1530.g. - tiek nodrukāta pirmā līdz šim saglabājusies Rīgas dievkalpojuma kārtība.

1560.g. - Kurzemē, Sventā ir atrasti rokraksti, kuros ir latviešu dievkalpojuma teksti.

1587.g. - tiek iespiesta 1. RĪGAS LATVIEŠU dievkalpošanas grāmata.

1886.g. - izdots 300 gadu jubilejas izdevums.

Pirmajā nedēļas dienā dievkalpojums sākas ar pirmajiem 3 psalmiem, jo tā diena ir nedēļas sākums, kuram seko citi psalmi lūgšanu stundās.

(Iesaku apskatīties arī izdales materiālu par 16.gs. dievkalpojuma kārtībām – intereses un zināšanas pēc!!!)

Sagatavojis:
Andrejs Irbe,
Teoloģijas programmas,
1. kursa students

VD – kā Israēls no vienas ģimenes kļūst par tautu un pazudušās ebreju ciltis – III

Raksta ievads

Tā kā Svētie Raksti ir galvenā autoritāte, atsaucos galvenokārt uz tiem, bet to interpretācija un tālākie secinājumi, kas izriet no citiem avotiem, ir tikai minējumi bez stingriem pierādījumiem, un tādēļ par to patiesumu vēl arvien notiek strīdi un diskusijas. Tomēr, manuprāt, ir noderīgi zināt ne tikai Svētos Rakstus, bet arī tās leģendas, kas tos apvij un, protams, ļoti noderīgi ir zināt akadēmisko pētnieku viedokli un argumentus, jo tie ar lielu varbūtību ir cilvēku prātos.

Gribu vērst uzmanību uz to, ka šī raksta iepriekšējos numuros sikdrukā ievietotā informācija ir tieši tādi [tai skaitā akadēmiskajā] pasaulē pastāvoši viedokļi, kas ne obligāti saskan ar Svētajos Rakstos paustajām atziņām, un ne vienmēr tie mums ir pieņemami, jo atspoguļo izziņas procesu, kurā nenovēršami ir pretēji viedokļi un arī kļūdas. Zinātniskajai metodei ir raksturīgs vēsturisko notikumu vienotības princips, proti, pārliecība, ka Svētajos Rakstos attēlotajiem notikumiem ir jāpastāv arī citiem, “neatkarīgiem avotiem”, no kuriem iespējams iegūt to vēsturiskā patiesuma apstiprinājumu vai noliegumu.

Šajā izziņas procesā interpretējot faktus, dažādi pētnieki nonāk pie ļoti dažādiem, bieži vien kardināli pretējiem secinājumiem. Pat tādiem, kas ved pie garīgās pasaules nolieguma. Diemžēl, jāapzinās, ka cilvēka smadzenes ir apbrīnojami izveicīgs mehānisms, lai faktus interpretētu “vajadzīgajā” virzienā. Visdrīzāk tendence skaidrot tā vai savādāk ir pašā pētnieka neapzināts process viņa zemapziņā, kas visdrīzāk atkarīgs no cilvēka ticības pieredzes. Ne jau velti Rodžers Speri 1981. gadā saņēma Nobela prēmiju medicīnā par kreisās smadzeņu puslodes interpretatora (skaidrotāja) atklājumu¹.

Piekrītu domai, kas skaidri pausta Timotija Kellera grāmatas “Kāpēc gan ticēt Dievam?” (Timothy Keller “The Reason for God”) ievadā:

“Ir liela plaša šodien starp to, kas populāri ir pazīstams kā liberālisms un konservatīvisms. Katra puse pieprasa, lai jūs ne tikai nepiekrītat otrai pusei, bet pat ar nicinājumu nosodāt otru labākajā gadījumā kā traku vai sliktākajā gadījumā – kā ļauno. Tas ir īpaši patiesi tad, ja runājam par reliģiju. Progresīvie kliec, ka strauji pieaug fundamentālisms un neticība tiek stigmatizēta. Viņi norāda, ka politika virzās pa labi, ko atbalsta lielās baznīcas un ortodoksālie ticīgie. Konservatīvie bezgalīgi iebilst tam, ko

viņi redz, proti, kā sabiedrība kļūst aizvien skeptiskāka un relativistiskāka. Viņi saka, ka laicīgais pasaules uzskats prevalē lielākajās universitātēs, medijos, elitārajās iestādēs, un šie uzskati kontrolējot kultūru. Kā ir? Vai mūsdienu pasaulē pārākums ir skepsei vai ticībai? Atbilde ir “JĀ”, un taisnība ir abām naidīgajām pusēm. Skepse, bailes, un dusmas uz tradicionālo reliģiju pieaug varā un ietekmē. Bet tajā pašā laikā pieaug arī stabila, ortodoksāla uzticība tradicionālajai ticībai.”

Tālāk T. Kellers piemin savu jaunības pieredzi savās kristīgo ticības pamatu mācībās, kuru laikā dažādi skolotāji mācīja savstarpēji pretrunīgas lietas, un grāmatas autoram radās pamatots iekšējs jautājums – “Kurš no jums melo?” – jautājums, ko 14 gadīgs zēns, protams, nepajautāja. Būdams vēl jauniecis viņš pamanīja, ka pastāv divas nometnes un ar katru no tām kaut kas radikāli nebija kārtībā: Liberālie rūpējās par sociālo taisnīgumu un uzskatīja, ka apspiestie ir jāatbrīvo, bet gulēt tai pašā laikā katrs drīkst ar ko grib. Cilvēki, kas bija norūpējušies par sociālo taisnīgumu bija morālie relativisti, bet morāli taisnājiem, šķiet, nemaz nerūpēja sociālie jautājumi un tas, ka liela pasaules cilvēku daļa dzīvo apspiestībā. Rodas jautājums: Ja morāle ir relatīva, kāpēc tāds nav sociālais taisnīgums?

Savā mācītāja praksē T. Kellers ir novērojis, ka šāda tipa jautājumi dabiski rodas daudziem cilvēkiem, kas godīgi iet savu garīgās attīstības ceļu, domājot līdzī sacītajam un rakstītajam, un godīgi cenšas izprast ticības jautājumus. T. Kellers apgalvo, ka var izdalīt trīs galvenās barjeras, kas atrodas garīgās izaugsmes ceļā, un kas rada neticīgumu garīguma pastāvēšanai. Tikai Timotija Kellera augstskolas mācību laikā šīs barjeras sarūsēja un viņa ticība kļuva vitāla un dzīvi ietekmējoša. Pirmā barjera ir intelektuālā, kas saistās ar Kristietības smagākajiem jautājumiem – par citām reliģijām, par ļaunumu un ciešanām, kā mīlošais Dievs var tiesāt un sodīt, kāpēc vispār ir kaut kam jātic? Otrā barjera ir personiskā, - vai pietiek ar paļaušanos uz autoritātēm ticības jautājumos, kāpēc vispār pavadīt laiku lūgšanās, ja pats personīgi nekad vēl neesi sajutis Dieva klātbūtni? Tā ir grāmatas vērtā tēma, ka lūgšana nav vienkārši intelektuāla vingrināšanās... Trešā barjera ir sociālā. Timotijam Kelleram tas nozīmēja sameklēt kristiešus, kuriem rūpēja sociālais taisnīgums, bet kuri šo taisnīguma sapratni balstīja Dievā nevis savās subjektīvajās sajūtās.

Tādēļ arī tiecos domāt, ka nav jābaidās un pat nav jāvairās no laicīgā cilvēka jeb “neticīgā Toma” sevī. Meklēt atbildes uz visdažādākajiem jautājumiem ticības ceļā ir daudz

¹ https://en.wikipedia.org/wiki/Left_brain_interpreter

godīgāk nekā izlikties, ka šādu jautājumu nav. Necensties atrast un sev uzdod neatbildētos jautājumus, kas tevī gruzd, ir līdzīgi situācijai, ja tevī rodas sajūta, ka tu kaut kur grēko, bet samierinies ar to, un necensties to nosaukt vārdā un nožēlot, tādā veidā nostiprinot šķērslī starp mīlošo Dievu un viņa mīlamo grēcīgo bērnu - mani.

Tādēļ ir vērts atvēlēt sev zināmu laiku daļu, lai interesēties, ko apgalvo un kādi argumenti ir akadēmiskajiem pētniekiem, ko domā un kādi argumenti ir jūdiem, kādas ir

lēģendas, kas apvij dažādas Svēto Rakstu vietas saistībā ar vēsturiskiem notikumiem utt.

Lutera mācība radās izglītotu un akadēmiski domājošu Kristum uzticīgo cilvēku vidū, kuri ticēja cilvēku spējai patstāvīgi izprast Svētos Rakstus un pestīšanas jautājumus, atšķirībā no tumšajos viduslaikos valdošajam baznīcas uzskatam, ka parasts cilvēks patstāvīgi Bībeli saprast nav spējīgs un tādēļ tam nevar uzticēt tās lasīšanu.

Pazudušo Israēla cilšu saistība ar “pēdējo laiku” notikumiem un Kunga apsolījumiem Israēlam un citām tautām

Pirms turpinu šo stāstu par 10 pazudušajām Israēla ciltīm, atzišos, ka negaidīju, no vienas puses – cik ļoti vēsturiskām lēģendām ir apvīts šis temats, un no otras puses - cik lielā mērā šo interesi pastiprina Bībelē aprakstītie laiku beigu notikumi, saistot tos ar Jēkaba cilšu raksturojumiem, svētībām, un pa pasauli izklīdušo pazudušo 10 Israēla cilšu likteņu pareģojumu iespējamo saistību ar šo cilšu mītnes zemju nāciju likteņiem.

Redzu, cik šis temats par pazudušajām Israēla ciltīm ir svarīgs tieši tagad, jo no Svētajiem Rakstiem varam smelties izpratni par gaidāmajiem “pēdējo laiku” apokaliptiskajiem notikumiem. Jo stāv rakstīts: **Es atvedīšu atpakaļ Jūdā un Israēla gūstekņus un darīšu tos tādus kā senāk. (Jer. 33:7) Es savāksū avis, kas vēl atlikušas, no visām zemēm, kur es tās biju aiztriecis, un atvedīšu tās atpakaļ uz viņu ganībām, un tās augļosies un vairosies. (Jer. 23:3)**

1. att.: Israēlā Sanhedrins uzsācis sagatavot priesterus trešajam Templim.

Tomēr sevišķi dzīvs šis jautājums kļuvis pēdējā gada laikā, kad Jeruzalemē un pasaulē notiek neparasta rosība. Ebreju priesteru augstākā padome Sanhedrins 2016. gada augustā ir ievēlējusi kādu rabīnu par nākamo Kohen Gadol (Augstāko Priesteri) un ir sākušās Trešā Tempļa priesteru apmācības, tai skaitā Jom Kipur Lieldienu upurēšanas rituālam.

Iespējams, ka tas noticis, pateicoties paredzamajām ANO aktivitātēm, un “pēdējo dienu” Obamas (viņš Balto namu atstās 20. janvārī) vadītās ASV netiešu nostāšanās arābu pusē, 2016. gada decembra beigās ANO mītnē Ņujorkā uzvelkot Palestīnas valsts karogu, un izlemjot par šīs valsts dibināšanu, skaidri liekot saprast, ka Tempļa kalns turpmāk piederēs nevis Izraēlai, bet pavisam citai valstij, ko iedibinājusi ANO, un arābi vēlas, lai ebreji vai kristieši šajā vietā ne tikai nelūgtu Dievu, bet turpmāk arī kāju nespertu. Stāvokli vēl saasinājusi jaunievēlētā konservatīvā un izaicinošā ASV prezidenta multimiljonāra Donalda Trampa radikālais paziņojums, ka pēc stāšanās amatā š.g. 20. janvārī viņš ASV vēstniecību tūlīt pārcels no Telavivas uz Jeruzalemi. Kā zināms 2017. gada 15.janvārī² (jā, šo svētdien!), – Parīzē ir paredzēta ANO 70 valstu sanāksme, kurā spriedīs par teritorijas pārņemšanas praktiskajiem aspektiem.

Un neviļus nāk prātā 15 gadus vecā ebreju zēna Nātana liecība par to, ka viņš redzēja 2015. gada septembra beigās uz 15 minūtēm nonāca klīniskās nāves stāvoklī. Tūdaļ pēc atgriešanās šajā pasaulē puisis, kas neesot ticis audzināts kā ticīgs zēns, tūdaļ skrēja uz sinagogu un sniedza savu liecību par Dieva valstību, eļļi un par ļoti tuvu “pasaules galu”, ko puisis “no turienes” redzējis savām acīm. Liecība tika iefilmēta un neskatoties uz puisa vecāku pretestību, jo uzskata, ka zēns sajucis prātā, jo par notikušo stāsta lielās detaļās un pilnā nopietnībā, - 2016.gada martā npublicēja vispasaules tīmeklī³.

² <http://www.reuters.com/article/us-israel-palestinians-france-idUSKBN14B1LN>

³

https://www.youtube.com/watch?annotation_id=annotation_423307315&feature=iv&src_vid=-H0MDGIXZ0o&v=q_a5v2dbdBk

2. att.: 15 gadīgais Nātans, kas 2015.gada oktobrī sniedza liecību par pieredzēto klīniskās nāves laikā. Viņš ziņoja par drīzu Mesijas atnākšanu, kas ne pa jokam satrauca ebrejus.

Lai Tu, mans mīlais lasītāj, novērtētu, cik satraukti no šīs liecības ir ticīgie ebreji, pārstāstīšu tikai svarīgāko. Puisis saka, ka tur nav laika. Viņš piedzīvoja savu tiesu, kurā redzēja katru savu dzīves sekundi, kas tika izvērtēta. Puisis redzēja gan paradīzi, gan elli, satika eņģeļus, kas to pavadīja, cilvēku garus, vienkārši zināja, kas cilvēkiem prātā, pasaules tagadnes un nākotnes notikumus. Nātans redzējis, ka nāks Mesija – cilvēks, kas nav grēkojis, dzīvs, lai gan visiem pazīstams, bet milzīgs būs pārsteigums, kad ļaudis uzzinās, kurš tas ir! Vienkārši “Vau!” Cilvēkiem jābūt gataviem, jātic Dievam un no sirds jānožēlo grēki, jāpilda baušļi, jāmacās Tora, un jādara žēlsirdības darbi⁴. Tādus Mesija atpazīs “pēc smaržas,” un ielaidīs pie sevis... Nātans skaidri zinot, kurš ir Gog – tas esot Obama! Drīz sāksoties III. Pasaules karš (kas gan esot jau sācies 2015. gada 11. septembrī,) bet cilvēki vēl to nesaprotot...

3. att.: Ebreji sevišķu nozīmi Izraēlas vēsturē sasaista ar retajiem posmiem, kad visi četri pilnie mēness aptumsumi sakrīt ar ebreju svētkiem.

Tas pa īstam sāksoties tā. Izraēlas tuvumā būs sapulcējušās visas lielākās armijas, bet Izraēla tās neinteresēs. Tad visi pēkšņi nez kāpēc sāks gribēt Izraēlas zemi. Visi apvienosies pret Izraēlu, tai skaitā ASV un Krievija, visi, visas 70 ANO valstis. Tad notiks it kā kaut kāds negadījums (iespējams nejaušs atomuzbrukums), pēc kura viss izies no kontroles, karš turpināsies

⁴ Kristīgie mācītāji komentē, ka apraksts slēptā veidā ļoti atgādina kristīgo izpratni gan par Messiju, gan pestīšanu

14 dienas, bet pēc pirmajām 2 dienām Izraēlas bruņoti spēki būs jau iznīcināti, un Izraēlā aiziešot bojā ļoti, ļoti daudz cilvēku. Tālāk detaļas nestāstīšu, tikai minēšu, ka vācu portāls Deutsche Welle ziņo⁵, ka Parīzes konference tiek plānota, bet Izraēla vēl arvien ir ļoti nikna.

Atgriežoties pie šī raksta galvenā temata – par pagātnes un tagadnes ebreju pazudušo cilšu likteņiem – jāsaka, ka man nācās notērēt ļoti daudz laika, staigājot pa dažādiem, tai skaitā šaubīgiem ceļiem, lai rastu nojausmu par virzieniem un galvenajiem minējumiem, kas saistās ar Izraēla pazudušo cilšu tematiku. Un vēl joprojām jūtu, ka esmu redzējis tikai aisberga pašu virsotni. Tādēļ iespējams, kaut ko būtisku būšu palaidis nepamanītu.

Pārsteidzoši šķiet, ka gandrīz vai katrs, kam nav slinkums, - gan jūdu, gan kristīgi orientēti vairāk vai mazāk zinātniski domājoši pētnieki par to raksta un izsaka savus viedokļus. Viedokļu spektrs sākas no minējuma, ka Asīrijas trimdā aizrautās ziemeļu karalistes Izraēla 10 ciltis patiešām ir pazudušas bez pēdām tādā nozīmē, ka izšķīdušas, cilvēki asimilējušies, pazaudējot savu identitāti, saknes – YHVE reliģiju un jūdu kultūru, kā to skaidro Aizeks Azimovs⁶, līdz pilnīgi pretējam viedoklim, ko pārstāv Jēlas universitātes profesore Kristīne Haijesa⁷, ka neparastā, fenomenālā veidā salīdzinoši mazā ebreju tauta nav pazudusi kā atšķirama identitāte un nav asimilējusies un pazaudējusi savas kultūras un reliģijas identitāti, neskatoties uz izsūtījumiem un dzīvi starp svešām tautām, izdarot no tā secinājumu, ka pasaulē pirmajai monteistiskajai reliģijai – jūdaismam acīmredzot bija kaut kas tik fenomenāls, kas ļāva mazai tautiņai izdzīvot un pat pārdzīvot daudz lielākas un varenākas kaimiņu tautas, kuru vēsturiskā pēctecība un identitāte ir zudusi.

Pētot šo tematu nāk arī pretī tāda informācija kā visnotaļ sirsnīga un patiesi kristīga cilvēka iespaidu atstājošā amatiera arheologa Rona Vjata (Ron Wyatt) atklājumi - Niedru jūras pārejas, Sinaja kalns, Mozus aka u.c. Exodus vietas Arābu pussalā, atbilstoši kuriem, piemēram, Dienvidkorejieši jau sāk mainīt korejiešu valodā izdotajām Bībelēm pievienotās kartes⁸, un pat sensacionālais Vjata pasludinātais atklājums par Pieres vietu, zem kuras apmēram 6m dziļumā atrodas pirms sešiem gadsimtiem Jeremijas noslēptais Derības šķirsts, uz kura Žēlsirdības sēdekļa esot uzpilējušas Jēzus asinis un ūdens, kas gar

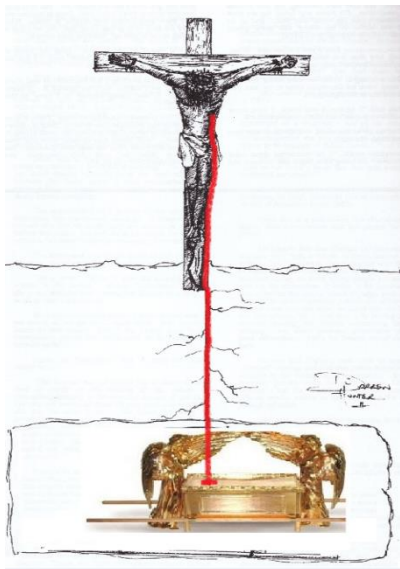
⁵ <http://www.dw.com/en/paris-conference-planned-israel-still-furious/a-36925897>

⁶ Skat. 385.lpp. Isaac Asimov “Asimov’s Guide to the Bible”, Wing books, 1968-1969, 1297 P. www.holybooks.com/asimovs-guide-to-the-bible/

<http://www.touroinstitute.com/Lectures%201%20thru%2010.pd>

⁸ <https://www.youtube.com/watch?v=9ubKUip6pz0> Intervija ar Dr.Deividu Kimu

krustu notecējušas pēc centuriona šķēpa dūriena Jēzus miesā, un tālāk līdz Derības šķirstam notecējušas caur zemestrīces izraisīto plaisu klintī. Grēkus izpērkošā Upurjēra asinis nonāk uz Žēlastības sēdekļa nevis simboliski, bet tieši un Vjats tās atradis, paraugus notestējis, un tajās esot atrastas tikai 23 mātes hromosomas un tikai viena (nevis 23) vīrišķā tēva Y hromosoma – nevainīgās ieņemšanas pierādījums.

4. att.: Šādi amatieris kristīgais arheologs Rons Vjatts apraksta Derības šķirsta novietojumu, ko pirms Jeruzalemes ieņemšanas it kā paveicis pravieša Jeremijas. Pēc vairāk nekā 600 gadiem upura jēra Jēzus asinis un ūdens nopilējuši tieši uz Derības šķirsta Žēlsirdības sēdekļa.

līdzgaitniekiem, ka kaut kā pētniecības procesā tomēr lielu nozīmi spēlējusi nauda. Iespējams, ka ar laiku mēs uzzināsim patiesību.

Šķiet, pārāk skaisti un sensacionāli, lai izklausītos pēc patiesības, bet patiesību mēs diemžēl nezinām! Vjata atklājumu sakarā ir sava loģika un arī daudz apstiprinošu izteikumu, piemēram, Dienvidkorejas kristieša Dr.Deivida Kima, Sauda Arābijas prinča personiskā ārsta liecība⁹. Šis un citi stāsti paņem laiku un emocijas, tiem pirmajā mirklī ļoti gribas noticēt, ja vien nav dzīves pieredze, kas liek būt ļoti, ļoti uzmanīgiem. Jo vēlāk var atklāties tik nu ļoti pretrunīga informācija par iesaiņotajām konspiratīvajām teorijām, un ziņas no

jautājums, vai cik nozīmīgs mums kristiešiem ir Asīrijas izsūtījumā pazudušo Israēla cilšu liktenis.

Tāpat kā Jēkabs kā tautas ciltstēvs reprezentē visu Israēla tautu, tā arī Jēkaba dēli un Jāzepa dēli (Jēkaba mazdēli) reprezentē jūdu ciltis, kas nosauktas viņu vārdos. Šiem ciltstēviem dotie vārdi, raksturojumi un svētības ir attiecināmas arī uz atbilstošajām tautām un to likteņiem. Tādēļ šo raksturojumu pētīšana padziļina Svēto Rakstu izpratni, Israēla cilšu attiecību izpratni vēstures gaitā Vecās Derībā aprakstītajā laikā, un dod apslēptas norādes uz jautājumu par zudušo cilšu likteņiem laikā pirms un pēc Kristus, un “nākamajās dienās”.

Viens no jūdu viedokļiem ir tāds, ka Mesijas atnākšana būs tad, kad jūdu tauta, visas 12 ciltis un katrs ebrejs atkalapvienosies ticībā Dievam. Būdami kristieši, mēs zinām cilvēka grēcīgo dabu, un cerības, ka pienāks brīdis, kad visi Israēla bērni kādreiz kļūs ticīgi, rada šaubas. Jo Kristus savu upuri deva par to, lai mums, grēciniekiem, būtu cerība tikt izglābtiem caur mūsu Pestītāju. Un katra viena ceļš ved **“pa šaurajiem vārtiem, jo plati ir vārti un plats ir ceļš, kas ved pazušanā” (Mt. 7:13)**, tas nav masu gājiens pa vienu platu ceļu.

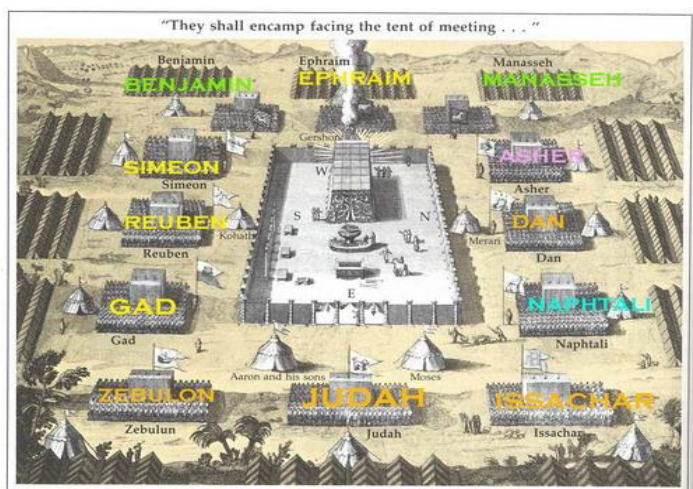
Alekss Zefirs (Alex Zephyr) savā grāmatā “Israēlas Bībele” un rakstā “The “Lost” Ten Tribes of Israel”¹⁰, būdams jūdu rabīns, Bībelē saskata apsolījumu, ka nākošajos laikos (jeb pēdējos laikos pirms nākamās Kristus atnākšanas) Dievs sapulcinās visas Israēla ciltis atkal vienkop. Šī interpretācija saskatās ar uzskatu, ka **“es [Kungs] tevi [Israēlu] svētīt svētīšu un tavus pēcnācējus es vairov vairošu kā debesu zvīgznes un kā smiltis, kas jūras malā...” (1. Moz. 22:17); “Viņš pacels karogu tautām, pulcēs no Israēla patriektos, kas no Jūdas izdzenāti – viņš salasīs tos no visiem četriem zemes stūriem!” (Jes. 11:12); “... svešu mēli viņš runās uz šo [Efraima] tautu!” (Jes. 28:11) t.i. tā runās evešā mēlē un “...viņš [Kungs] savus kalpus sauks citā vārdā” (Jes. 65:15); Ja viņi atzīs savu vainu, Dievs vienmēr būs ar Israēlu un vedīs to atkal uz Apsolīto zemi (3. Moz. 26:40, 44) “redzi, es sapulcēšu viņus no visām tām zemēm, kur esmu tos aiztriecis – savās dusmās, niknumā un bardzībā, un es viņus atvedīšu uz šejieni atpakaļ un ļaušu tiem dzīvot drošībā” (Jer. 32:37); “Un tavos pēcnācējos tiks svētītas visas zemes tautas, jo tu [Israēls] klausīji manai balsij!” (1. Moz. 22:18); Visas tavas dzīves dienas neviens nebūs varenāks par tevi [Israēlu], es būšu ar tevi tāpat kā ar Mozu, es tevi neatstāšu un nepameišu. (Joz. 1:5) jo Kungs, tavs Dievs, ies kopā ar tevi [Israēlu], viņš tevi neatstās un nepametīs (5. Moz. 31:6) līdz viss rakstītais un teiktais būs piepildīts.**

Ebreju cilšu nozīme nākamo laiku notikumu kontekstā

Ir svarīgi izprast Israēla cilšu nozīmi bibliskajā nozīmē un Svētajos Rakstos neatspoguļotajā vēsturiskajā gaitā periodā pēc Apustuļu darbiem. Tomēr, lasot Bībeli, rodas arī daudzi teksti runā par Israēla cilšu nozīmi nākamajās dienās, tas ir tagad, laikā līdz Jēzus Kristus otrajai apsolītajai atnākšanai. Norādes Bībelē, kas ļauj secināt, ka ebreju pazudušajām ciltīm, sākotnējai Dieva izraudzītajai tautai, varētu būt kāda sevišķa nozīme nākamo dienu kontekstā, jo Bībeles rindas liek apšaubīt, ka Dievs to ir pametis novārtā. Šīs norādes sevī neglābjami ietver visu Israēlu ko 12 cilšu kopību, un šajā kontekstā rodas

⁹ <https://www.youtube.com/watch?v=9ubKUip6pz0> Intervija ar Dr.Deividu Kimu

¹⁰ www.breakingisraelnews.com/61575/blogs-lost-ten-tribes-israel/#JWAS6z4Eiuh4B716.99

5. att.: Cilšu novietojums attiecībā pret tabernākulu tuksneša klejojumu laikā.

Arī kristiešu Svēto Rakstu pētnieks Stīvens Kollins (Steven M. Collins) savā fundamentālajā pētījumā grāmatā "Pazudušās desmit Israēla ciltis... atrastas!" 541. lpp. apgalvo: "Daudzas bibliskās norādes identificē Israēlas ciltis mūsdienu pasaulē, un tās atrodamas 1. Moz. 49. nodaļā. Dievs deva savu pravietojumu par mūsdienu (i.e. "latter-day") Israēliešiem apmēram 3600 gadus atpakaļ caur patriarhu Jēkabu: **Jēkabs sasauc savus dēlus un teica: "Sanāciet kopā, un es teikšu jums to, kas ar jums notiks nākamajās dienās! [pēdējās dienās] 1.Moz. 49:1.** Frāze pēdējās dienās (i.e. "last days", "latter-day"¹¹) ir Bībelē bieži lietots apzīmējums periodam neilgi pirms Mesijas laika. (S.Kolinns ar to saprot Mesijas otro atnākšanu). S.Kolinss apgalvo, ka šie pravietojumi ir attiecināmi uz konkrētām nācijām mūsdienu pasaulē, pamatodams, ka mēs tagad jau atrodamies "pēdējās dienās", un ka klātesošais Dievs pārskata pasaules notikumus, lai realizētu savus pravietojumus."

Proti, saskaņojot vēsturiskos dokumentālos un arheoloģiskos avotus ar Svēto Rakstu vietām, savā 628 lpp. garajā pētījumā S.Kolinss secina pazudušo Israēla cilšu ceļus un valstis, kurās tie tagad uzturas un lielā mērā kuru izveidē un vēsturē ir ņēmuši daļību, un secina, ka Bībeles pravietojumi attiecināmi ne tikai uz zudušajām Israēla ciltīm, bet arī uz visām tām nācijām, kurās šīs ciltis atrodas.

Man nav strikta viedokļa, tādēļ – kā jau solīju – centīšos parādīt dažus no viedokļiem, un atbilstošās Sv.Rakstu norādes.

Laika skalas turpinājums

Turpinot uzsāktu Israēla cilšu svarīgo notikumu
pārskaaitījumu, jāpiemin Jūdas atgriešanās Jeruzalemē un
2.Templa būvi.

9. Jūdejā atjauno Israēla zemi (539 BC – 70 AD): Kā jau Jesaja iepriekš paredzēja, Kīrs iekaroja Babilonu (538 BC) un nodibināja Persijas Karalisti (Irānu). Kīrs ļāva ebrejiem atgriezties Jeruzalemē un uzsākt 2.templa būvniecību Morija kalnā. Tempļa būvniecība tika pabeigta 516 BC, ar ko sākās 2.templa periods. Otrā Tempļa laika biedri bija Estere, Ezra, Nehemija, Zaharija, Hagajs un Maleahijs. Otrais Tempelis pastāvēja 37 gadus pēc Mesijas miršanas līdzīgi tam kā bija pareģojis Daniels (Dan. 9:26).

Israēla ciltis

Lai saprastu, kādēļ Israēla bērni nonākuši Kanaānā ne tikai savā starpā nesapratās, bet pat cīnījās (Soģ. 20.-21. nodaļa, Soģ. 21:1-6), jāatceras Jēkaba ģimene, no kuras tie cēlušies, un jau brāļu starpā bija liela dažādība gan gēnu, gan arī garīgās saskaņas ziņā. Jēkaba pēcnācējiem asins līnijas atšķīrās. Seši dēli (Rūbens, Šimons, Levi, Jūda, Isakārs un Zebulons) dzima no Jēkaba pirmās sievas Leas. Divi dēli (Jāzepts un Benjāmins) – no otrās sievas Rāheles. Divi dēli (Gads un Ašers) dzima no Zilfas (Leas kalpones), un vēl divi dēli (Dāns un Naftālī) piedzima caur Jēkaba savienību ar Bilhu (Rāheles kalponi). Skat. 1. Moz. 29., 30. nodaļu un 1. Moz. 35:18.

Sākotnēji Israēla ciltis radās dažādu asiņu (*bloodline*) savienības rezultātā. Šo 12 cilšu pirmsēvis bija Jēkaba (jeb Israēla) 12 dēli, kuri dzima no četrām dažādām sievietēm.

Viņu pēcnācēji sajaucās vēlāk gan ar Ēģiptes, gan Kanaānas vietējiem ļaudīm, radot vēl lielāku daudzveidību. Jāzeps apprecēja Ēģiptes princesi (1. Moz. 41:50-52), kas padara Efraimu un Manešu par pusēģiptiešiem, Jūda apprecēja Kanaāniešu sievieti (1. Moz 38. nodaļa). Nonākuši Kanaānā katra cilts savā teritorijā ģimenes vairāk tika dibinātas cilts ietvaros, vēl vairāk stiprinot cilts iekšējo kopību un vājinot starpcilšu kopumu. Israēla dabiskais stāvoklis bija sadalījums pa ciltīm, un Israēla cilšu vienotība vēstures gaitā, diemžēl, drīzāk bija izņēmums nekā likums. Vienotības laiki bija iespējami tikai caur dievišķu iekaušanos, darbojoties caur tādām spēcīgām personībām kā Mozus, Jošua, vai Karalis Dāvi

6. att.: *Israēlas tempļa instituta versija par akmeņu izvietojumu Augstā priesteru krūšu plāksnē.*

¹¹ Grieķu tekstā vārds bə'·a·ḥă·rîṭ (strong 319 [e]) jaunajā tulkojumā dažkārt tulkots kā “drīz”, “nākamās dienas” vai “nākamais laiks”, lai gan angļiskajā KJV versijā ir “latter days” (5Moz 31:29, 5Moz 4:30, Jer 48:47, Jer 49:39, Dan 2:28, Dan 10:14)

Jēkaba dēli	Vārda nozīme	Māte	Dzimšanas apraksts Vecajā Derībā	Iespējamie vārda slēptās nozīmes skaidrojumi ¹²	Akmens/ Simbols
01- Rūbens [Reuben]	Skaties - Dēls! redzējis [He has seen]	Lea	Lea tapa grūta un dzemdēja dēlu, un nosauca viņu vārdā Rūbens , un viņa teica: "Jo Kungs ir redzējis manas ciešanas, un tagad mans vīrs mani mīlēs!" 1. Moz. 29:32	Skat, Dēls! (norādot uz Jēzu)	Rubīns/oranžs 2. Moz. 28:17 Vīrietis/ūdens 1. Moz. 49:3-4
02- Šimons [Simeon]	dzirdējis = [shama] ¹³ [He/Lord has heard]	Lea	Un viņa atkal tapa grūta un dzemdēja dēlu, un teica: "Jo Kungs dzirdēja , ka es nicināta! Un viņš deva man arī šo!" Un viņa nosauca to vārdā Šimons . 1.Moz. 29:33	Klausīšanās (klausies Evaņģēliju, Labo ziņu)	Topāzs 2. Moz. 28:17 Zobens/ Cietokšņa vārti; 1. Moz. 33:18
03-Levi [Levi]	Piesaistīts, savienots = [lawah] pievērst/-ies [Joined; attached]	Lea	Un viņa atkal kļuva grūta, dzemdēja dēlu un teica: "Tagad mans vīrs man pievērsīsies [klūs man piesaistīts], jo es viņam esmu dzemdējusi trīs dēlus!" Tādēļ viņa to nosauca vārdā Levi . 1.Moz. 29:34	Savienots (vienotība, kādā mūsu nošķirtais gars caur Evaņģēliju kļūst vienots ar Dēlu)	Smaragds 2. Moz. 28:17 Levi un Šimona cilšu simboli sakrīt
04- Jūda [Judah]	Kungs lai slavēts [Yah be praised] Slavēšana = [hodah]	Lea	Un viņa atkal kļuva grūta, dzemdēja dēlu un teica: "Tagad es slavēšu Kungu !" Tādēļ viņa to nosauca vārdā Jūda . Tad viņa mitējās dzemdēt. 1.Moz. 29:35	Slavēšana (no grēkiem izpirtā atbilde, caur vienotību ar Jēzu un garīgās atdzimšanas no augšas)	Granāts 2. Moz. 28:18 Lauva/ trīs lauvas 1. Moz. 49:9-11
05-Dāns [Dan]	Tiesnesis [Judge]	Bilha (Rāheles kalpone)	Rāhēle teica: "Dievs mani gan ir notiesājis , bet ir arī mani sadzirdējis un devis man dēlu!" – tādēļ viņa to nosauca vārdā Dāns . 1. Moz. 30:6	Tiesa (ticīgais, lai arī pelnījis tiesu, tomēr nenāk tiesā par saviem grēkiem, bet no nāves ir pārgājis dzīvē. Jņ. 5:24)	Safīrs 2. Moz. 28:18 Čūska/ zirgs 1. Moz. 49:17
06-Naftālī [Naphtali]	Cīkstīņš, Mana cīnīšanās [My wrestling] Cīnījās = [niphtal]	Bilha (Rāheles kalpone)	Rāhēle teica: "Dieva [Varenu] cīkstīņu izcīkstēju un taču uzvarēju!" (Izmantojot biblehub.com interlinear iespēju un pētot iesaistīto lietojumu, piedāvāju savu tulkojuma versiju, kurā redzama: "Ar lielu manu cīnīšanos esmu cīnījies ar savu māsu un esmu to pārspējusi.") Un viņa to nosauca vārdā Naftālī . 1. Moz. 30:8	Cīnīš (atgādina ticīgā dzīvi kā cīniņu ar pasauli, miesu un velnu, cenšoties staigāt taisnus ceļus)	Nefrīts 2. Moz. 28:18 Lecošs briedis 1. Moz. 49:21
07-Gāds [Gad]	Vienība, brālība, veiksme [good fortune, troop, company]	Zilfa (Leas kalpone)	Lea teica: " Paveicās! " – un nosauca viņu vārdā Gāds. 1. Moz. 30:11 (Ievērojot svētību: "Gāds – uzbrucēji tam uzbruks, bet viņš tiem bruks pretī!" 1. Moz. 40:19, sliecos domāt, kā Gādu asociē arī ar [veiksmi nesošu jeb uzvarošo] " [kaujas] vienību "), ko raksturo Gāda emblēma – bruņinieks zirgā.	Runā par Gadu/ticības sadraudzību kopā ar citiem ticības brāļiem, kuras rezultāts ir Ašers/laimē	Opāls 2. Moz. 28:19 Jātnieku pulks 1. Moz. 49:19

¹² Skat. <http://hoshanarabbah.org/blog/2012/07/31/names-of-the-12-tribes/>

¹³ Šeit un arī tālāk, skat.: <http://catholic-resources.org/Bible/History-12Tribes.htm>

Jēkaba dēli	Vārda nozīme	Māte	Dzimšanas apraksts Vecajā Derībā	Iespējamie vārda slēptās nozīmes skaidrojumi ¹²	Akmens/ Simbols
08-Ašērs [Asher]	Laimīgs, Svētīgs [Happy]	Zilfa (Leas kalpone)	Un Lea teica: "Mana laime, nu sievas teiks, ka es laimīga [svētītu, īpašu= <u>'iš·šə·rū·nī'¹⁴]</u> " – un viņa nosauca viņu vārdā Ašērs . 1. Moz. 30:13	<i>Runā par Gadu/ticības sadraudzību ar citiem ticības brāļiem</i> , kuras rezultāts ir Ašērs/laime	Ahāts 2. Moz. 28:19 Kauss 1. Moz. 49:20
09-Jisašhars [Issachar]	Vīrs [kas strādā] par algu, šeit ir atalgojums [Man of hire] Noliģšana, atalgojums = [sakar]	Lea	Un Lea teica: "Dievs deva man algu , jo es savam vīram devu savu kalponi!" Un viņa nosauca to vārdā Jisašhars . 1Moz. 30:18	Kļuvis par ticīgo sadraudzības garīgā ķermeņa daļu, tāds ir aprīkots ar spējām, lai, būdams no grēka izpirktais, kļūtu par Jēzus vergu un kalpotu Dieva valstības attīstībai	Ametists 2. Moz. 28:19 Nastu nesējs ēzelis 1. Moz. 49:14
10-Zebulūns [Zebulun]	Dāvinājums [Gift, Dwelling, Exalt, Honor] Gods = [zabal]	Lea	Un Lea teica: "Dievs man devis labu dāvanu [jeb pūru = <i>dowry</i> = <u>zē·bed¹⁵</u> – tagad mans vīrs godās mani [<i>kavēsies</i> = dwell = <u>yiz·bə·lē·nī¹⁶</u> ar mani), jo es viņam esmu dzemdējusi sešus dēlus!" Un viņa nosauca to vārdā Zebulūns . 1. Moz. 30:20	Ticīgie ir šādi nodarbināti kalpošanā līdz Jēzus nākamai atnākšanai, kad mēs Viņu godināsim un paaugstināsim viņu starp pagāniem (skat arī Mal. 1:11)	Hzolīts 2. Moz. 28:20 Kuģis 1. Moz. 49:13
11-Jāzepe [Joseph]	Pielicējs, vairotājs, viņš pieliek [klāt] [Increaser]	Rāhele	Un viņa nosauca to vārdā Jāzepe , sacīdama: "Lai Kungs pieliek man vēl vienu dēlu!" 1Moz 30:24 → dēli Manase [Mannaseh] = "kas liek aizmirst" 1Moz 41:51 un Efraims [Ephraim] = "būt ražīgam" 1. Moz. 41:52	atsauce uz pielikšanu ticīgo ķermenim Jēzū vai uz atlīdzību Dieva mūžīgajā valstībā par Dieva garīgajā laukā labi padarītiem darbiem	Onikss 2. Moz. 28:20 Efraima simboli: Vērsis/ vienradzis Manases simboli: Olīvkoks/ bultas
12-Benjamin Benjamins	Labās rokas dēls (kas ir goda vieta) [Son of the right hand] vai arī dēls no Dienvidiem	Rāhele	Un, kad viņu atstāja dvēsele, jo viņa mira, viņa nosauca to vārdā Ben-Onī [<u>'ō·w·nī</u> =manu bēdu dēls], bet viņa tēvs to nosauca par Benjāminu [<u>bin·yā·mīn</u> =]. As her soul was departing (for she died), she called his name Ben-Oni [son of my sorrow]; but his father called him Ben-Jamin. 1. Moz. 35:18	atsauce uz Jēzu, kurš sēž pie Dieva-Tēva labās rokas un uz ticīgajiem, kuri caur ticību ir nosēdinātu Debesu valstības vietās līdz ar Jēzu debesīs	2. Moz. 28:20 Vilks 1. Moz. 49:27

¹⁴ Skat. http://biblehub.com/hebrew/ishsheruni_833.htm

¹⁵ Skat. http://biblehub.com/hebrew/zeved_2065.htm

¹⁶ Skat. http://biblehub.com/hebrew/yizbeleni_2082.htm

Cits veids, kā savirknēt Jēkaba dēlu vārdus un to nozīmi varētu būt šāds¹⁷:

1. Jūda nozīmē "Tagad es slavēšu Dievu." (1. Moz. 29:35)
2. Rūbens nozīmē "Protams, Dievs ir uzlūkojis manas bēdas." (1. Moz. 29:32)
3. Gads nozīmē "Kāda veiksmē!" (1. Moz. 30:11)
4. Ašers nozīmē "Esmu laimīgs!" (1. Moz. 30:13)
5. Naftalis nozīmē "Ar lielu sparū esmu cīnījies." (1. Moz. 30:8)
6. Manase nozīmē "Jo Dievs [viņš teica]," ir darījis tā, ka esmu aizmirsis visas manas mokas. "" (1. Moz. 41:51)
7. Simeon nozīmē "Tā Dievs ir dzirdējis, ka esmu ienīsts." (1. Moz. 29:33)
8. Levi nozīmē "Tagad mans vīrs būs vienots ar mani." (1. Moz. 29:34)
9. Isašars nozīmē "Dievs man ir devis manu algu." (1. Moz. 30:18)
10. Zebulūns nozīmē "Dievs ir apveltījis mani ar labu dāvanu, tagad mans vīrs kavēsies kopā ar mani." (1. Moz. 30:20)
11. Jāzeps nozīmē "Dievs man pievienos." (1. Moz. 30:24)
12. Benjamiņš nozīmē "Tev būs šis dēls." (1. Moz. 35:17-18)

To var apvienot vienotā lūgšanā, kas sākas ar Jēzu, un ar to beidzas, jo Viņš ir Alfa un Omega:

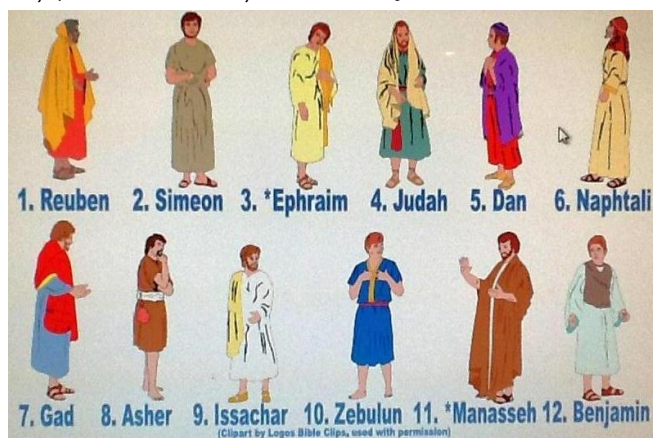
Tagad es slavēšu Dievu. Protams, Dievs ir uzlūkojis manas ciešanas. Kāda veiksmē! Kāds es laimīgs! Ar lielu sparū esmu cīnījies un man ir izdevies gūt virsroku. Jo Dievs man ir licis aizmirst visas manas mokas, jo Dievs ir dzirdējis, ka tieku ienīsta. Tagad šoreiz mans vīrs būs vienots ar mani. Dievs ir devis manu algu. Dievs ir apveltījis mani ar labu dāvanu. Tagad mans vīrs mītīs kopā ar mani. Dievs man pievienos. Tev būs šis dēls.

7. att.: Jēkaba un Ēsava tikšanās (1844). Frančesko Haijess (1791-1882).

karstgalvji, kas veica masu slepkavību kādā ciemā (1. Moz. 34. nodaļa), acīmredzot, kļūdains domājot, ka kāds ciema vīrs viņu masu izvarojis. Lai gan visdrīzāk tas bija noticis ar abpusēju piekrišanu un vainīgais nāca lūgt meitenes roku. Jēkabs pats deva priekšroku Jāzepam citu brāļu starpā, tā veicinot netaisnību un nesaskaņas viņu starpā. Runājot par Jēkaba dēlu asiņu jeb genofonda attīstību jāpiemin, ka Jūda, Jēkaba ceutrais dēls, apprecēja Kanaāniešu sievieti, kas viņam nesa vismaz trīs dēlus. Divi no viņiem (Gērs un Onāns) Dieva acīs bija tik pretīgi, ka viņš pats tos nogalināja (1. Moz. 38:1-10). Pirmajā Israēla ģimenē bija liels grēku komplekts – incests, laulības pārkāpšana, brāļa slepkavības mēģinājums, masu slepkavība, brāļa pārdošana verdzībā – bet Dievs šos grēkus neatrada viņiem par tūlītēju nāvi nesošiem (vienīgais izņēmums varbūt ir Rūbens, kurš pēc incesta saņēma smagu slimību uz pus gadu un gandrīz nomira). Cik pretīgiem tad Dieva acīs bija jābūt tiem diviem Jūdas dēliem, ka Dievs tos nenonāvēja?! Tomēr Dievs mīl savus bērnus, savas avis un vēlas darīt tos labākus.

Mūslaikos Jēkaba ģimeni visdrīzāk sauktu par disfunkcionālu, dažkārt pat savstarpēji naidīgu cilvēku kopumu. Dibinot ģimeni, Jēkabs kļuva par upuri parašai, ka vecākā meita jāizdod pie vīra pirmā, un viņa nākamais sievastēvs tā piedzirdīja Jēkabu, ka viņš neatpazīna, ka pirmo nakti pavada kopā ar Leu nevis ar viņas jaunāko masu, savu iemīļoto Rāheli. Vecākā masa bija skaudīga uz jaunāko, ka tā vīram mīļāka. Otra paraša teica, ka tika cildinātas lielas ģimenes. Tad māsa sāka konkurēt par to, kura dzemdēs vairāk dēlu, gan arī sākās naidis par tiesībām iet pie vīra gultā, kurā Lea un Rāhele gāja ne vien pašas, bet noslēdz derību par tiesībām iet vīra gultā (1. Moz. 30:14-16) vai arī pierunā vīru, lai tas savā gultā uzņem arī viņu kalpones. Nelāgās attiecībās starp mātēm ietekmēja arī dēlus. Tā vecākais dēls Rūbens veica incestu un piegulēja Bilhu, savu brāļu māti, lai pievērstu tēvu atpakaļ savai mātei Leai. Vai arī brāļu sazvērestība un vēlme nogalināt brāli Jāzepu, kas Rūbena cienījamo nodomu dēļ atbrīvot brāli, beidzās nevis ar slepkavību, bet mazā brāļa pārdošanu verdzībā. Leas dēli Simeons un Levi bija

8. att.: Cilšu pārstāvji raksturīgo krāsu tērpos.

¹⁷ Dans aizvietots ar Manasi.

Israēla cilšu raksturojumi¹⁸

Par katru Israēla cilti Bībelē var atrast atbilstošā ciltstēva un tādad arī viņa radīto pēcnācēju cilts raksturojumus – dzimšanas aprakstu, mātes vai tēva dotā vārda nozīmi, Jēkaba atklāsmes, Mozus svētību, cilts novietojumu tukšnešu nometnēs apkārt tabernākulam, ciltij raksturīgās krāsas, raksturīgais dārgakmens, simbols un viena vai vairākas emblēmas jeb heraldika, kas var ietvert sevī augstāk minētos raksturojumus.

Visi šie ir divpadsmit Israēla ciltis, un šo tiem sacīja viņu tēvs. Viņš tos svētīja – katru svētīja ar savu svētību! 1.Moz. 49:28.

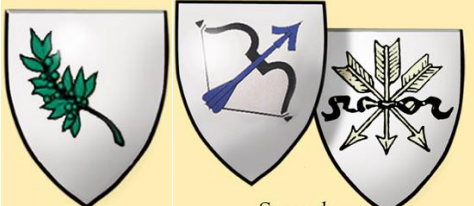
Tabulā uzrādīsim arī cilšu emblēmas.

Jēkaba dēli	Jēkaba atklāsmes 1. Moz. (Gen.) 49:1-27	Mozus svētības 5. Moz. (Deut) 33:6-25
01- Rūbens [Reuben]	Rūben – tu mans pirmdzimtais! Mans spēks, manas vīrišķības pirmais! Izcils dižumā un izcils spēkā! Kā ūdens mutuļo¹⁹ , bet priekšroku tu nedabūsi – jo sava tēva gultā tu kāpi, uzkāpdams manas ciskas tu sagānīji! 1. Moz. 49:3-4	Lai dzīvo Rūbens un nemirst, lai viņam ļaužu jo daudz! 6. pants
02- Šimons [Simeon]	Šimons un Levī – brāļi! Varasdarbu rīki ir viņu milnas! Viņu lokā mana dvēsele nenāks, viņu pulkam mana godība nepievienosies – jo savās dūsmās viņi kauj vīru, kā iegrib, tā pārgriež vērsim cīpslas! 1. Moz. 49:5-7	Mozus Israēla cilšu svētībās nepiemin Simeonu
03-Levi [Levī]	 <i>Levi Simbols ir arī: Augstā priesteru krūšu plate (4. Moz. 2:17)</i> 	Un Levī viņš teica: lai tavs urīms un tavs tumīms tiek taisnīgam vīram, ko tu pārbaudīji Masā, ar ko tu strīdējies pie Merības ūdeņiem, kas saka par savu tēvu un māti: uz tiem es neraugos! – kas savus brāļus neatzīst, kas savus dēlus nepazīst. Viņš ievēro, ko tu saki, un tavu derību viņš sargā! Viņš norāda Jēkabam tavas tiesas un tavu bauslību Israēlam, viņš liek kvēpināmās smaržzāles tev pie nāsīm, visu sadedzināmo upuri tavā altārī. Svētī, Kungs, viņa spēku, lai tev tīk, ko viņš dara! Satriec gurnus tiem, kas ceļas pret viņu, un tie, kas viņu nīst, lai vairs neceļas! 8.-11. pants
04- Jūda [Judah]	Jūda – tavi brāļi tevi slavēs, tava roka pie naidnieka spranda, tev zemosies tava tēva dēli! Lauvu jaunulis Jūda! No medījuma, mans dēls, tu celies, gulsties kā lauva, kā lauvene – kas gan piecels!? Jūdam zizli neatņems, ne valdnieka scepteri viņa ceļiem – kamēr nenāks Šīlo! Viņam paklausīs tautas! Pie vīnakoka viņš savu ēzeli piesies, pie vīnstīgas – savu ēzelēnu, viņš mazgās vīnā savas drānas un vīnogu asinīs – savu ģērbu! Tumšākas viņa acis par vīnu, un baltāki viņa zobi par pienu! 8.-12. pants	Un šis par Jūdu. Tā viņš teica: klausies, Kungs, Jūdas balsi, pie viņa tautas aizved viņu! Pats sevi viņš prātīs aizstāvēt strīdā, jo tu tam palīgs pret ienaidniekiem! 7. pants Primary Secondary Secondary (Zerah-Judah) Genesis 38:28-30

¹⁸ <https://www.psalms11918.org/Articles/Topical-Commentary/The-Twelve-Tribes.html>

¹⁹ Nestabils kā ūdens, vājš kā vadonis. Piem., Rūbens kavējās piedalīties kopā ar citām Israēla ciltīm, cīnoties pret Kanaānā iebrukušo karali Jabinu. Judges 5:16

Jēkaba dēli	Jēkaba atklāsmes 1. Moz. (Gen.) 49:1-27	Mozus svētības 5. Moz. (Deut) 33:6-25
05-Dāns [Dan]	Dāns – savu tautu tiesās kā vienu no Israēla ciltīm! Dāns būs čūska uz ceļa, odze uz takas – dzels papēdī zirgam, ka jātnieks augšpēdu kritīs! Uz tavu glābiņu ceru, Kungs! 16.-18. pants	Un par Dānu viņš teica: Dāns – lauvēns, kas no Bāšānas lec! Primary Secondary Camp Standard, Dan's emblem of che
06-Naftālī [Naphtali]	Naftālī – brīvībā skrejoša briežumāte, kas dod brangus briedulēnus! 21. pants	Un par Naftālī viņš teica: Naftālī sāts labuma, Kunga svētības pilns – jūru un dienvidus iemantojis!
07-Gāds [Gad]	Gāds – uzbrucēji tam uzbruks, bet viņš tiem bruks pretī! 19. pants 	Un par Gādu viņš teica: svētīts, kas vairoja Gādu! Kā lauva viņš zviln, elkoni un skaustu pluinī! Viņš sev labāko izraudzījis, jo tāda ir likumdevēja daļa! Viņš gāja pie tautas vadoņiem, Kunga taisnību pildīja un viņa tiesas ar Israēlu. 20.-21. pants
08-Ašērs [Asher]	Par Ašēru – trekna tam maize, viņš dabūs ķēniņškus kārumus! 20. pants	Un par Ašēru viņš teica: vissvētītākais no dēliem Ašērs! Lai ir tīkamākais no saviem brāļiem! Lai mērc savas kājas eļļā! Dzelzs un varš – tavi aizsaujamie, cik tev dienu – tik turības! 24.-25. pants
09-Jisašhars [Issachar]	Jisašhars – stiprs ēzelis, ganās pie gardumiem... Ieraudzīja, ka labi, ka tīkama zeme, un pastiepa savu plecu, lai nestu! Kļuva par kļaušu vergu! 14.-15. pants 	Un par Zebulūnu viņš teica: priecājies, Zebulūn, kad tu iznāc, un, Jisašhar, savās teltīs! Ļaudis tie kalnā sauc, tur viņi upurē taisnības upurus, jo ūdeņu pārpilnību tie zīž un apslēptos dārgumus – no smiltīm! 18.-19. pants
10-Zebulūns [Zebulun]	Zebulūns mītīs jūras krastā! Viņš kļūs par pietātni kuģiem, viņa robežas ies līdz Sidonai! 13. pants 	
11-Jāzepe [Joseph]→ dēli Manase [Mannaseh] un Efraims [Ephraim]	Auglīgs koks – Jāzepe, auglīgs koks pie avota, kam atvases kāpj pa mūri! Viņam darīs jo rūgti – apšaudīs bultām, ar viņu naidosies tie, kas tver bultu maku! Bet viņa loks paliks stiprs, viņa roku delmi būs veikli! No Jēkaba Varenā, no turienes – gans, Israēla klints! No tava tēva Dieva – viņš tev palīdzēs, no Visuvarenā – viņš tevi svētīs ar debesu svētībām no augšienes, ar dzīļu svētībām, kas apakšā mīt, ar svētībām, kas no krūtīm un klēpja! Tava tēva svētības varenākas par mūžīgu kalnu svētību, par sensenu augstieņu dārgumu! Lai tās nāk pār Jāzepa galvu, uz pakauša tam, kas nošķirts no brāļiem! 22.-26. pants	Un par Jāzepu viņš teica: Kunga svētīta viņa zeme ar debesu dāvanām, rasu un dzīlēm, kas apakšā mutuļo, ar dāvanām, ko dod saule, ar dāvanām, kas ik mēnesi ienāk, ar senkalnu virsotnēm un mūžīgo augstieņu dāvanām, ar zemes dāvanām un visu, kas to pilda! Lai viņš, kas mīt degošā ērkšķu krūmā, dod savu vēlību Jāzepam un viņa brāļa nazīra galvvidum! Kā pirmdzimtais vērsis viņš lielisks, kā meža vērsim tam ragi, ar tiem viņš badīs tautas, it visas līdz zemes malai – tādi ir Efraima pulki, un tādi ir Manases tūkstoši! 13.-17. pants

Jēkaba dēli	Jēkaba atklāsmes 1. Moz. (Gen.) 49:1-27	Mozus svētības 5. Moz. (Deut) 33:6-25
	Efraima emblēmas: 	Manases emblēmas:
12-Benjamin Benjamins	Benjamins – plēsīgs vilks! No rīta viņš ēdīs medījumu, pret vakaru dalīs laupījumu! 	5. Moz. 33:12: Par Benjāminu viņš teica: Kungam mīļotais! Mīt drošībā pie viņa! Viņš to sargā augu dienu, starp viņa pleciem tas mājō!
Par visu Israēlu	Nav cita tāda kā Ješurūna [taisnības] Dievs! Viņš jāpadebesīs tev palīgā, savā augstībā pa padebešiem! Senais Dievs – tava mājvieta! Tu – zem mūžīgiem elkoņiem! Viņš patrieks tavus ienaidniekus, viņš ir teicis, ka tos iznīcinās! Droši Israēls vienatnē mājās! Jēkabs redzēs maizes un vīna zemi, jā, viņa debesis lāso rasu! Svētīts tu, Israēl! Kurš līdzinās tev?! Kungs glābis tautu! Viņš ir vairogs, kas palīdz tev, viņš – tavas slavas zobens! Tavi ienaidnieki klups tavā priekšā, tu viņu augstienes nomīdīsi! 26.-29. pants	

Katras cilts raksturīgais dārgakmens un krāsa izrietēja no krūšu vairogā lietotā 12 dārgakmeņu komplekta ar tajā iegravētu katras cilts nosaukumu, kas bija Augstā priesterā tērpa obligātā sastāvdaļa, un ir aprakstīts 2. Moz. 28:17-20. Agrīnajos Toras komentāros (Midraš) dārgakmeņu nosaukumi un apraksti²⁰, diemžēl, viegli nepadodas tulkošanai modernā valodā. Tā kā oriģinālais krūšu vairogs nav saglabājies, gan rabīnu literatūrā, gan kristiešu pētnieki izsaka dažādas versijas par lietoto akmeņu nosaukumiem un krāsām. Pastāv ap 30 dažādas cilšu akmeņu un atbilstošo krāsu versijas²¹. Bet visi ir vienoti par pamatprincipiem, ka akmeņiem jābūt pieejamiem 1500 BC Ēģiptē, zemākiem nekā 7 cietības pakāpe, lai tajos varētu iegravēt cilts nosaukumu, dabā jābūt sastopamiem pieejamiem lieliem akmeņiem (ap 5cm platumā), jo Augstā priesterā krūšu plāksne ir ap 22 cm plata. Biežāk sastopamais tulkojums pārskaitīti šajā avotā²².

Sakarību starp akmeņu kārtību plāksnē un to atbilstību ciltīm nosaka Jēkaba dēlu dzimšanas kārtība (2. Moz. 28:9-12; 39:6-7), tomēr arī par akmeņu izkārtojumu krūšu plāksnē ir daudzas versijas.

²⁰ http://www.templeinstitute.org/beged/priestly_garments-7.htm

²¹ skat. <http://eifiles.witnesstoday.org/js-en.htm> Skat. arī privātu pētījumu <http://www.johnpratt.com/items/docs/lids/meridian/2005/12stones.html> un Tempļa institūta viedoklis http://www.templeinstitute.org/beged/priestly_garments-7.htm

²²

<http://www.biblestudytools.com/commentaries/revelation/revelation-21/tribal-stones.html#83793E>

Pazudušās ebreju ciltis mūsu laikos

Kad Jēzus Kristus sūtīja 12 apustuļus sludināt Evaņģēliju²³, Viņš tiem teica: "... bet ejiet labāk pie Israēla nama pazudušajām avīm." Mt. 10:6. Lai to paveiktu, tiem būtu jāzin, kur atradās šīs "pazudušās avis". Šī Bībelē ir sākotnējā norāde uz 10 pazudušajām Israēla ciltīm, kas tikušas paņemtas un aizvestas Asīrijas impērijas gūstā 721-718 BC. Tie apsolītajā Kanaānas zemē nekad vairs neatgriezās, bet kļuva izkaisīti pasaulē.

Jūdu vēsturnieks Josefs Flāvijs rakstīja, ka (viņa dienās t.i. ap 70 AD jeb 8 gs pēc izsūtīšanas) Āzijas jaunajās mājās pastāv neskaitāms jūdu iedzīvotāju daudzums, tātad viņi mītnes vietas bija zināmas un jūdi nebija ne pazuduši ne asimilējušies. Josefs savā darbā "Jūdu senatne" rakstīja, ka Ezras laikā ap 457 BC, kad Persijas karalis jūdiem atļāva atgriezties uz Jerusalemi, daudzi atgriezās. Bet Israēla ļaužu vesels palika šajā valstī, kurā ir [pārstāvētas] visas, izņemot 2 ciltis [Jūda un Benjamins] ir zem romiešiem, kamēr desmit ciltis atrodas aiz Eifratas līdz pat šai dienai, un to skaits ir nenosakāmi liels" (Josephus, Ant., XI, 5, 2). Kas notika ar šo "nenosakāmi lielo" Israēla ļaužu skaitu, kas 70 AD dzīvoja aiz Eifratas, kurp tie gāja? Nākamajā turpinājumā centīsimies to noskaidrot.

Turpinājums sekos...

Apkopojis:
Dainis Geidmanis,
Draudžu darbinieku programmas,
1. kursa students

²³ <http://www.triumphpro.com/quest-for-the-12-tribes.pdf> The QUEST for the 12 Tribes of Israel! William F. Dankenbring

Konspekti...

Ēbreju valodas pamati

Alfabēts

sameh /s/ ס	aleph א
ayin ע (be)	bet /b/ ב
(fa) pey /p/ פ	/v/ ב
/f/ פ (ga)	gimmel /g/ ג
beigu forma /f/ פ	(d) dalet /d/ ד
tsade /c/ צ	hey /h/ ה
beigu forma /c/ צ	vav /v/ ו
koif /k/ ק	zayin /z/ ז
resh /r/ ר	chet /h/ ח
šin /š/ ש	tet /t/ ט
sin /s/ ש	od /j/ī/ē/ י
(t) tav /t/ ת (ke)	kaf /k/ כ
	/h/ כ
gutturāļi	beigu forma /h/ ח
	lamed /l/ ל
	mem /m/ מ
	beigu forma /m/ מ
	nun /n/ נ
	beigu forma /m/ מ

Apzīmējumi:

/z/- skaņa; (be) – begad-kefat burts

Begad-kefat burti:

Ja tie atrodas vārda vai zilbes sākumā, tajos liek dagešu – punktiņu burtam pa vidu (ar sarkano atzīmēti tie begad-kefat burti, kuri maina savu izrunu atkarībā no dageša esamības):

ב ג ד כ פ ת
t d g b

Patskaņi:

א /a/ א̄ /ā/ ע /e/ ע̄ /ē/
א /i/ א̄ /ī/ ו /o/ ו̄ /ū/ ו̄ /ū/

Reducētie patskaņi:

א̄ super īsa /a/ א̄ super īsa /e/

א̄ super īsa /o/

Dalīšana zilbēs:

- 1.) cik patskaņu – tik zilbju;
- 2.) ja 2 sheva pēc kārtas, tad 1 sheva ir vienā zilbē un 1 sheva ir otrā zilbē:

מִשְׁפָּחָת
3 2 1

Israēls = jiš-rā-ēl: מִשְׁפָּחָת
3 2 1

- 3.) ja vārdā ir reducētais patskaņš, tas arī veido zilbi:

ě'-lo-hīm: מִשְׁפָּחָת
3 2 1

- ar "ě" apzīmē super īso /e/;

- ar ' pēc burtā apzīmē aleph א.

Divskaņi:

אי /ai/ אוי /oi/

Sheva: א̄

- 1.) ja vārda sākumā sheva ir zem 1. burtā, to izrunā kā ļoti īso /e/;
- 2.) ja sheva atrodas vārda vidū – tad parasti to neizrunā, izņemot gadījumu, ja sheva atrodas pirms garā patskaņa – tad to izrunā;
- 3.) ja sheva atrodas vārda vidū, 2 pēc kārtas – tad pirmo neizrunā, jo tas atdala zilbi, bet otro izrunā, jo tas iesāk jaunu zilbi:

miš-pe-hot: מִשְׁפָּחָת

- 4.) ja zilbei sākumā ir sheva, tad lieto dagešu (punktiņu pa vidu burtam):

ב̄

- 5.) vārda beigās sheva neizrunā, bet tas var ielēgt burtu beigu formās – tā var darīt arī /ā/:

ב̄

- 6.) zem guturāļiem sheva NAV:

ר ע ח ה א – resh, ayin, chet, hey, aleph.

- 7.) dagešu liek zilbes sākumā aiz zilbes, kurā ir sheva.

Darbības vārdu veidošanās modeli:

Vīr.dz. darb.v. formula:	Siev.dz. darb.v. formula:
אָאָאָ zem līdzskaņiem ir patskaņi "ā" un "a"	הָאָאָאָ zem līdzskaņiem ir patskaņi "ā", sheva, "ā" un vārda beigās pienāk klāt burts hey ה

Saistvārda "un" lietošana:

Vārds "un" ēbreju valodā rakstās

ו "ve", lai gan mēdz būt arī savādāki šī

vārda rakstības varianti: ו "ū"; ו "vī";

ו "ve"; ו "vā"; ו "vē"; ו "va".

ו "ū" parādīsies pirmo burtu ב כ פ – b, k, f – gadījumā!!!

Vārds "un" vienmēr saistās ar kādu citu vārdu un teikumā nestāv viens pats!

Saistvārda "no" lietošana:

Vārds "no":

- 1.) var stāvēt teikumā atsevišķi kā

מִן "min";

- 2.) pirms guturāļiem – var pielīmēties pie kāda vārda kā מִן "mē";

- 3.) var pielīmēties pie kāda cita vārda kā מִן "mi".

מִבֵּית

bajit-mi
mājas no

מִן הַבֵּית

bajit-ha min
mājas tās no

Lietvārdu dsk. formas:

Atkarībā no dzimtes, kurai pieder lietvārds, var būt sekojošas lietvārdu dsk. formas, kuras atpazīst pēc galotnēm:

Vīr.dz., dsk. galotne:	Siev.dz., dsk. galotne:
אָאָאָ -īm	אָאָאָ -ot
מֶלֶךְ מְלָכִים me-lāhīm ← melech	אֶרֶץ תּוֹאֲרָץ arācot ← erēc

Neregulāro lietvārdu dsk. formas:

אִישׁ ← אֲנָשִׁים אִשָּׁה ← יְשָׁנָה
našīm ← išā(h) anāšīm ← iš
sievietes ← sieviete vīrieši ← vīrietis

בָּתִּי ← בָּתִּים בֵּת ← בָּנוֹת
bānot ← bat bātīm ← bajit
meitas ← meita mājas ← māja

Dažreiz vīr.dz. lietvārdi daudzskaitlī
paņem siev.dz. dsk. galotni

“-ot” אֲנָאוֹת, bet siev.dz. dsk. lietvārdi
paņem vīr.dz. dsk. galotni

אֲנָאִימ “-īm”

Piemēram:

אָב ← אֲבוֹת עִיר ← מְעָרִי
āvim ← īr āvot ← āv
pilsētas ← pilsēta tēvi ← tēvs

Neatdalāmās prepozīcijas:

Neatdalāmās prepozīcijas palīdz locīt
vārdus 3 veidos, atbildot uz sekjošiem
jautājumiem:

- 1.) בֶּ- “be-“ kur? → pret, iekšā, ar, uz;
- 2.) כֶּ- “ke-“ kā? → salīdzinājums
- 3.) לֶ- “le-“ kam? → piederība
kā? → uz/pie

Neatdalāmās prepozīcijas pievienojas
vārdiem sekojoši:

uz kalnu ← har-le ← לְהָרָה

Vārds “el” אֵל arī atbild uz jautājumu
“kā?”, visbiežāk rāda virzienu un
tulkojas kā “uz”.

Pavisam ir 3 veidi kā var lietot vārdu
“uz”:

- 1.) lietojot neatdalāmo prepozīciju “le-“;
- 2.) lietojot vārdu “el”;
- 3.) lietojot virziena hey burtu ה, liekot
to norādāmā vārda beigās:

אֲנָאִימ

Dažkārt neatdalāmās prepozīcijas var
aizvietot noteikto artikulu “ha” un
stāties tā vietā:

בְּמֶלֶךְ	לְמֶלֶךְ ←	הַמֶּלֶךְ ←	מֶלֶךְ ←
ba-melech	la-melech	ha-melech	melech
tajā valdniekā	tam valdniekam	tas valdnieks	valdnieks
kur?	kam?	“ha” ה	
izmanto “be-“ prepozīciju	izmanto “le-“ prepozīciju	noteiktais artikuls	

Personu vietniekvārdi:

mēs	וְאֲנַחְנָּה	es	אֲנִי אֲנֹכִי
vīr./siev. dz.	anah-nū	vīr./siev. dz.	anī, ānuhī
jūs	אַתֶּם	tu	אַתָּה
vīr.dz.	atem	vīr.dz.	atā(h)
jūs	אַתֶּן	tu	אַתָּ
siev.dz.	aten	siev.dz.	at
viņi	הֵם הֵמָּה	viņš	הוּא
vīr.dz.	hēm, hēmā(h)	vīr.dz.	hū
viņas	הֵנָּה	viņa	הִיא
siev.dz.	hēnā(h)	siev.dz.	hī

Pabeigtais laiks, pagātne, darb.v.
locīšana:

dsk.: ← galotnes → vsk.:

אֲנַחְנָּה (-nū) mēs es (-tī) אֲנִי
אַתֶּם (-tem) jūs tu (-tā) אַתָּה
vīr.dz. vīr.dz.
אַתֶּן (-ten) jūs tu (-t) אַתָּ
siev.dz. siev.dz.
אֲנִי (-ū) viņi/ viņš אַתָּ
viņas (pamatforma)
אַתָּה (-ā(h)) viņa

Nolieguma teikumi:

Nolieguma teikumi tiek veidoti ar mazā
vārda לֹא “lo” starpniecību. Vārds “lo”
stāv atsevišķi blakus noliegtajam
darb.v.:

הָלַךְ ← hālah ← gāja

הָלַכְתִּי ← hālahit ← es gāju

לֹא הָלַכְתִּי ← lo hālahit ← es negāju

Noteiktais papildinātājs:

אֶת “et” noteiktais papildinātājs ir
vārds, kas:

- 1.) nekā netulkojas;
- 2.) stāv atsevišķi,
nesaistoties pie
kāda cita vārda;
- 3.) norāda uz nākošo
vārdu, padarot to noteiktu;
- 4.) atbild uz jautājumu “ko?”

דָּוִד שָׁלַח עֶבֶד ← Dāvid šalach eved
Dāvids sūtīja (NEnoteiktu) kalpu

עֶבֶד אֶת לְדָשׁ דָּוִד

Dāvid šalach et eved
Dāvids sūtīja (noteiktu) kalpu

Noteiktie vārdi var būt:

- visi, kam ir artikuls;
- īpaš.v.

Ēbreju valodas vārdu pāri, ģenitīvs
(kā?):

Ja viens lietvārds ir izmantots, lai
paskaidrotu otro, blakus stāvošo
lietvārdu, tad nekāds saiklis starp tiem
netiek likts.

Ģenitīvā tulko otro vārdu un tad pirmo.
Piemēram:

דָּבָר מֶלֶךְ ← tulkojas kā

כְּנִינָה vārds תָּב מֶלֶךְ

כְּנִינָה meita ← melech bat

Vārdu pāri, dsk.:

Vārdu pāri daudzskaitlī veidojas pēc
formulām:

Vīr.dz.:	Siev.dz.:
→ אֲנָאִים אֲנָאִי	אֲנָאוֹת-אֵא siev.dz. galotne “-ot” paliek.
vīr.dz. galotne pārvēršas par galotni “-ē”	

Piemēri:

Vīr.dz.:

עָרִים ← עָרֵי שָׂרָה

īr šaarē ← še-ārīm
pilsētas vārti ← vārti

Siev.dz.:

מִשְׁפָּחוֹת ← מִשְׁפָּחוֹת עַם

am miš-pāhot ← miš-pāhot
tautas ģimenes ← ģimenes

Noteiktie vārdu pāri:

Noteiktie vārdu pāri veidojas, ja otrais
vārds ir noteikts, t.i., ja tā priekšā ir
noteiktais artikuls “ha” – tādā gadījumā
vārdu pāri ar noteiktu otro vārdu,
tulkojot arī pirmais vārds kļūst noteikts.

שֵׁם עִיר ← שֵׁם הָעִיר

hā-īr šēm ← īr šēm

tās pilsētas tas vārds ← pilsētas vārds

Vārdu pārus vienmēr tulko no teikuma
beigām uz sākumu.

Uzdevumi ēbreju valodā – sagatvošanās eksāmenam!!!

Uzdevumi ebreju valodā:

Vārdiņi:

	פְּנִים
	מִלְחָמָה
	עֲשֵׂה
	מִשְׁפָּט
	עוֹד

Izanalizējiet šos darbības vārdus:

tulkojums	skaitlis	dzimte	persona	sakne	
					אָכְלָנוּ
					הִלַּכְתִּי
					רָאִיתָ

Iztulkojiet šos teikumus:

הִלַּכְתִּי בֵּין שְׁעָרֵי הָעִיר עַד אֲשֶׁר רָאִיתִי אֶת בֶּן הַמֶּלֶךְ

לֹא הָיָה לָהֶם בָּאָרֶץ וְאֶנְחֲנוּ לְקַחְנוּ וְאֶנְחֲנוּ אֶכְלָנוּ אֶת הַבָּקָמוֹת מִהַשָּׂדֶה:

Sagatavojis:
Andrejs Irbe,
Teoloģijas programmas,
1. kursa students

Pareizās atbildes meklējiet 32. lpp.!!!

Janvāra kalendārs . . .

Dzimšanas dienas u.c. svētki

P	O	T	C	P	S	Sv
26 Otrie Ziemsvētki Sv. Stefans – diakons un martirs	27 Diena pēc Ziemsvētkiem Sv. Jānis – apustulis un evanģēlists	28 Bezvainīgo bērnu martiru diena	29	30	31 Vecgads	1 Jaungada diena/Jēzus vārda došanas diena
2 Dz.d.: Dainis Geidmanis (Dr. darbinieki, 1. kurss)	3	4 Dz.d.: Eduards Kress (Teoloģija, 2. kurss)	5	6 Zvaigznes diena/Epifānija – Kristus atpīdēšanas diena Dz.d.: Armanda Brīdāga (Dr. darbinieki, 2. kurss)	7	8 Sv. pēc Zvaigznes dienas
9	10 Dz.d.: Inga Bleidele (Dr. darbinieki, 2. kurss) Marta Bauvare (Bazn.mūz., 2. kurss)	11	12	13 Mūsu Kunga kristība	14	15 2. sv. pēc Zvaigznes dienas Dz.d.: Laura Šiliņa (Teoloģija, 3. kurss)
16	17	18	19	20	21	22 3. sv. pēc Zvaigznes dienas Dz.d.: Tālis Freimanis (Teoloģija, 3. kurss) Jānis Erno (Teoloģija , 4. kurss)
23	24	25	26	27	28	29 4. sv. pēc Zvaigznes dienas
30	31	1	2 Sveču diena Sv. Simeona diena	3	4	5 5. sv. pēc Zvaigznes dienas

Mazliet nenopietnības...

- Mācītāj, kādu jums kafiju
uzvārīt? Šķīstu vai nešķīstu?

– Sauso vīnu dzersi?
– Nu jā, ieber!

Dators krītot no 16. stāva
skaļi domā:

– Eh, nebūtu slikti tagad
uzkārties!

Iebāzi, izvilki un dodies tālāk.
Patīk man bankomāti!

Boys hate 2 words – DON'T
and STOP.
Unless you put them
together...

Oriģinalitāte - tas ir skaisti,
bet plaģiāts - ātrāk.

Jums - vīriešiem, un jums -
sievietēm, nekad nesaprast
mūs - intelektuāļus.

Dzīve jānodzīvo tā, lai tavās
bērēs neklusē.

Īpašas pazīmes: acis
tumšas, domīgas, skaistas,
vienas trūkst.

Ar erakciju prātu neaizstāsi,
bet arī prātu ar erakciju
aizstāt neizdosies.

- Berimor, kas žļurkst manā
zābakā?
- Auzu tume, ser!
- Un ko viņa tur dara?
- Žļurkst, ser!

Atbildes 30. lpp. esošajiem ēbreju valodas uzdevumiem:

Vārdiņi:

seja, virsma	פְּנִים
karš, cīņa	מִלְחָמָה
viņš darīja, taisīja	עָשָׂה
tiesa, spriedums	מִשְׁפָּט
vēl, atkal	עוֹד

Izanalizējiet šos darbības vārdus:

tulkojums	skaitlis	dzimte	persona	sakne	
mēs ēdām	vsk.	v/s	1	אכל	אָכַלְנוּ
es gāju	dsk.	v/s	1	הלכ	הִלַּכְתִּי
tu redzēji	vsk.	v	2	ראה	רָאִיתָ

Iztulkojiet šos teikumus:

הִלַּכְתִּי בֵּין שְׁעָרֵי הָעִיר עַד אֲשֶׁר רָאִיתִי אֶת בֶּן הַמֶּלֶךְ

לֹא הָיָה לָהֶם בָּאָרֶץ וְאֶנְחָנוּ לְקַחְנוּ וְאֶנְחָנוּ אָכַלְנוּ אֶת הַבָּהֳמוֹת מֵהַשָּׂדֶה:

Es gāju starp tiem pilsētas vārtiem līdz kamēr redzēju to ķēniņa dēlu.

Nebija maizes tajā zemē un mēs ņēmām un mēs ēdām tos dzīvniekus no tiem laukiem.

Redakcijas kontakti:
Andrejs Irbe

TELEFONA NR.:
+371 26788931

E-PASTS:
lutakasredakcija@hotmail.com

PATEICĪBAS:

Mg. theol. Laila Čakare
Mg. art. Vilis Kolms
Jānis Spudas
Dainis Geidmanis

Pateicos par jūsu visu
aizlūgšanām avīzes
tapšanā!!!

Redaktora sleja

Mīlie brāļi un māsas Kristū. kura var mācīties, atkā

Jaunais gads ir iesācies ļoti aktīvi, sākot ar Taize salidojumu un beidzot ar laicīgajiem ikdienas darbiem, kurus Dievs ikkatram no mums ir uzticējis.

Ļoti ceru, ka Jaunais gads jums visiem ir iesācies sekmīgi, ar jaunām apņemšanās idejām, stiprinoties mūsu Kungā Jēzū Kristū un visu uzticot Viņam – novēlu, lai Dievs vada Savā žēlastībā un mīlestībā ikvienu no jums.

Kopīgiem spēkiem esam izdevuši jau trešo "Sola scriptura" avīzes numuru, bet ne bez grūtībām, jo divas reizes gadā, sirsnīgā sadarbībā ar akadēmijas pasniedzējiem, man ir padomā izdot, tā saucamos "sesijas izdevumus", kuru galvenais uzdevums ir palīdzēt mums vairāk sagatavoties eksāmeniem. Līdz ar to šie numuri, pēc savas uzbūves, būs nedaudz savādāki – varbūt par nedaudz garlaicīgāki, sausāki, jo saturēs lielu informācijas daudzumu, no

iznāks maģa vai jūnija mūsu pašu labā, tā kā i padomāt!!! Nerunājos par ka šie materiāli lietošanai nākos studentiem, kas nāks mums – arī viņu labā i kaut ko izdarīt!!!

Februāra numurā turpināsies "s izdevuma" materiāli, jo vairs nav atlicis laika vairāk ielikt šajā a numurā, kā arī v uzzināt jūsu atsauksm kādus stāstus par t JUMS ir gājis salidojuma laikā (tiem

kura var mācīties, atkārtot un
visādi citādi gatavoties
eksāmeniem.

Dēļ tā, ka man pašam janvāris ir iesācies ar ļoti lielu darba slodzi aptiekā, šo pirmo "sesijas izdevumu" esmu nedaudz iekavējis. Par to vēlos jums atvainoties!!!

Lai tas nākotnē nenotiktu, es lūdzu un aicinu ikvienu no jums jau TAGAD padomāt kā JŪS ikviens varat palīdzēt man ar materiāliem, kurus vēlētos redzēt nākošajā “sesijas izdevumā”, kas iznāks maijā vai jūnijā – tas ir mūsu pašu labā, tā kā ir vērts padomāt!!! Nerunājot par to, ka šie materiāli paliek lietošanai nākošajiem studentiem, kas nāks pēc mums – arī viņu labā ir vērts kaut ko izdarīt!!!

Visus **februāra mēneša avīzes materiālus es gaidu no jums līdz 25. janvārim**, kā arī vēlos jau iepriekš pabrīdināt, ka arī februāra numurs iekavēsies, jo janvāra beigās es dodos braucienā uz Poliju un nepaspēšu laicīgi neko sataisīt.

Pateicos par jūsu atbalstu un aizlūgšanām, Tas Kungs, lai mūs svētī visos darbos, un palīdz visās kalpošanās un

Februāra numurā vēl turpināsies “sesijas izdevuma” materiāli, jo tagad vairs nav atlicis laika neko vairāk ielikt šajā avīzes numurā, kā arī vēlētos uzzināt jūsu atsauksmes vai kādus stāstus par to kā JUMS ir gājis Taize salidojuma laikā (tiem, kas

protams, piedalījās tajā), kā arī vēlētos ielikt mūsu Ziemsvētku eglītes fotogrāfijas ar stāstījumu par to, kā mēs izklaidējamies. Ja kāds no jums, studentiem, labprāt vēlētos uzņemties sagatavot šos divus stāstījumus, es būšu ļoti pateicīgs par jūsu atbalstu.

Visus **februāra mēneša**
avīzes materiālus es gaidu
no jums **līdz 25. janvārim**,
kā arī vēlos jau iepriekš
pabrīdināt, ka arī februāra
numurs iekavēsies, jo
janvāra beigās es dodos
braucienā uz Poliju un
nespāpšu laicīgi neko
sataisīt.

Pateicos par jūsu atbalstu un aizlūgšanām, Tas Kungs, lai mūs svētī visos darbos, un palīdz visās kalpošanās un eksāmenos.

Andrejs Irbe,
Teoloģijas programmas,
1. kursa students,
"Sola scriptura" redaktors

SOLA SCRIPTURA

Alksnāja iela 3,
Rīga, Latvija

Ierosinājumi, atsauksmes, pateicības:

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and extend across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.